ԺԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4631 10/23 ՄԱՅԻՍ 1901 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 ՍԷՖԷՐ 1319 ԺԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4631

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստի թէլ կ'ընդունուի, 115 դրուշը փոխ 100 դրուշի հաշուով:

Յղուած թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ՆՈԹԵԼԻ ԿԵՏԵՐ

Կարելի չէ գոհունակութեամբ չողջունել Պատրիարքարանի այն որոշումը որ եպիսկոպոսութեան վկայական կուտայ Վանայ տեղապահ Տ. Սահակ վարդապետ Բագրեւանդեանի և Ամասիոյ Առաջնորդ Տ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեանի, Իսկ երբ մտածուի անգամ մը թէ ի՛նչ ահագին տարածութեան վրայ եպիսկոպոս կը պակսի գաւառաց մէջ, այն ատեն աւելի եւս կը զգացուի կարեւորութիւնն ու հարկը արժանաւոր եկեղեցականներու եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան, որ մօտ ատենէն կը կատարուի, երբ Ն. Ս. Օծութիւնը որ յաճախ համբերութեան մէջ կը գտնուի, յայտնէ ի պատասխանի Պատրիարքարանի խնդրած տեղեկութեանց՝ թէ ե՛րբ յարմար կը համարի ժամանակ որոշել եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան համար։ Նորէն Փորուն ծովեզերեայ անշուք սենեկին մէջ ամէն անոնք որ տեսած են Սահակ վարդապետը իր պարզ ու անսեթեւեթ կենցաղավարութեան և նոյն իսկ մինչեւ վերջ պահած գաւառական բնորոշ տարազին մէջ, աղէկ ճանչցած են զինքը և համոզուած թէ կը փափաքէր երթալ իր ծննդավայրը և ծառայել եկեղեցւոյն և ժողովուրդին։ Նոյնպէս Արիստակէս վարդապետ գլխաւոր առաւելութիւն մը ունեցած է իր այն յատկութիւնով, որ գտած տեղը պաշտօնին յարած և ժողովրդին հոգեւոր ու կրթական պէտքերուն ծառայել միայն նայած է, առանց աչքը միշտ դէպի ետեւ դարձնելու և հրաժարականներ տալու։ Իր այս արժանիքին համար անա թէ գաւառին կողմէ Առաջնորդ ընտրուեցաւ և թէ եպիսկոպոսութեան արժանի գտնուեցաւ, ինչպէս որ Սահակ վարդապետ ալ թէ՛ Վանայ Առաջն. Տեղապահ, թէ՛ Լիմ Անապատի վանահայր կարգուած է և թէ եպիսկոպոս պիտի ձեռնադրուի, Թէպէտ և բնականաբար Լիմ Անապատի վրայ, ոչ թէ Վանայ վիճակին, քանի որ առակուին Առաջնորդ ընտրուած չէ Վանայ, բայց տարակոյս չունինք որ երբ առաջնորդական ընտրութիւն կատարուի, անպատճառ ինքը կ'ընտրուի։

* * *

Տնտեսական Խորհուրդը վերստացաւ իր գոյութիւնը, որ անէացած կամ անգայտացած կը համարուէր «Վարչական Ելեւմտական Յանձնաժողով»ին կազմութեան հետեւանքով։ Քանի որ Խորհուրդին անդամներէն երեքը յօժարութիւն ունեցան իրենց պաշտօնը շարունակելու այդ Յանձնաժողովին կազմութենէն ետքն ալ, յուսալի է որ գտնուին ուրիշ բարեյօժար անձեր ալ որ յանձն առնեն յաջորդել հրաժարածներուն տեղ։ Ամէն պարագայի մէջ, մեր փափաքն էր որ Օրէնքին տրամադրութիւնը տեղը գար։ Քանի որ այնպէս եղաւ, ուրախ ենք ուրեմն։

* * *

Քանի որ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան առաջարկութեան և փափագին համաձայն իրեն յանձնուեցաւ Գարակէօզեան կտակով ազգին անցած գումարին տարեկան տոկոսէն 600 ոս'ին, անտարակոյս ենք թէ բաղդ պիտի ունենանք այդ մասին ըլլալիք հնարաւոր բարեփոխութիւնն ևս արձանագրել այս էջերուն մէջ քիչ ատենէն։ Եւ Համբարձման տօնին առթիւ որ Հիւանդանոցի տարեդարձին օրն է, քանի որ բնականաբար ամէնուն ուշադրութիւնը դէպ ի այն կը դառնայ, զուգորդաբար ամէնն ալ այս միեւնոյն փափագը կ'ունենան, այսինքն իրագործուած տեսնել որբերու վիճակին բարելաւութիւնը, ինչպէս Պատ. Հոգաբարձութիւնը կը մտադրէր, երբ իր այնքան յուզիչ յիշատակագիրը կը գրէր Վարչութեան և համաձայնակի մը վտանգ կը գուշակէր անժառանգներուն հանդէպ։

Գաղափարաց այս կարգին մէջ պատշաճաւոր առիթ է կարծեմ յայտնել թէ ո՛րքան փափագելի է որ նոյն իսկ Որբանոցի շէնքին ձեռնարկութիւնն սկսի և լմննայ, որպէս զի խնդիրն հիմնովին լուծուի և մասնական դարմաններու պէտք չմնայ։ Ազգ. Վարչութեան աղդու ջա՛նքերուն ու հոգածութեան կարեւորագոյն մէկ արդիւնքը պիտի ըլլայ այս կենսական ձեռնարկին յաջողութիւնը, քանի որ մանաւանդ դրամը կը սպասէ պատրաստ։ Եւ Որբանոցի արդի շէնքին անբաւականութիւնը ինչպէս որ ժամանակին ժրաջան Հոգաբարձութիւնը մատնանիշ ըրաւ, եւս քան զեւս կը զգացուի եւ զգալի կ'ըլլայ։ Որքա՛ն ուրախալի բան պիտի ըլլար եթէ արդի պատուական Հոգաբարձութեան օրովը Որբանոցի շինութեան կարեւոր գործն ալ աւարտէր, զի այն ատեն ամէն սիրտ կատարելապէս հանգիստ կրնար ըլլալ թէ Ազգին տունը, թէ՛ Հիւանդանոցով և թէ՛ Որբանոցով բաղձացեալ լաւագոյն վիճակին հասած պիտի ըլլար։

ՑՈՒՍԱԿ

ՈՂՋՆՑԱԾ

Խմբագրական կեանքիս մէջ երրորդ անգամ ըլլալով ողջնցածի մը կը հանդիպիմ։ Առաջինը Տիկին Նեկտար Ջանդն էր որուն մեռնելէն շաբաթներ առաջ հասաւ մահագոյժ հեռագիրը Բարիզէն։ Ու հարկ եղաւ որ յաջորդ օրը Արեւելքի մէջ բերկրութեամբ ծանուցանենք թէ «Ասպետուհին կ'ապրի, թէեւ անկողնի ծառայելով»։ Երկրորդը, Տքթ. Տաղաւարեանն էր, երբ ուսանողութեան վերջին տարին. դարձեալ Բարիզէն էր որ հասաւ մահագոյժ հեռագիրը, և երիտասարդ բժիշկը՝ իր վկայականը ստացած օրերուն՝ կը ստանար Արեւելքի մը ուր, իր բարեկամներէն մէկը, «պերճախօս դամբանական մը» գրած էր այս էջերուն մէջ։ Երրորդը, որուն վրայ պիտի խօսիմ, ո՛չ Ասպետուհի մըն է ո՛չ Տոքթոր մը. թէեւ, այս երկու հանգամանքներէն զուրկ ըլլալը արգելք մը չեղաւ որ ինքն ալ իր դամբանականը չունենայ հոս։

Պատահա՞ծ է երբեք ձեզի՝ անկասկած համոզուիլ թէ այս ինչ մարդը մեռած է, —մեռա՛ծ ու թաղուա՛ծ,—և տարիներ ետքը, օր մը յանկարծ դէմերնիդ տեսնել զայն, ողջ առողջ։ Նոյն իսկ եթէ օտար մը եղած ըլլայ, հեռուէ հեռու ծանօթ մը, տարօրինակ sensation մը կ'ունենաք որ ո՛չ տրտմութիւն է ո՛չ ուրախութիւն. վայրկենական ցնցում մը, դող մը, թէ իրա՞ւ գերեզմանէն դարձող մըն է հետերնիդ խօսողը. ու մինչեւ իսկ կը փափաքիք ձեռքերնիդ կարկառելու, ինչպէս պիտի փափաքէիք մեռելական ձեռքի մը հպումէն։

Այս անբացատրելի զգայնութիւնը ունեցայ առջի օրը, խմբագրատան խցիկիս մէջ, — կ'ենթադրեմ թէ «խցիկ» բառին գործածութիւնը լեզուապայքար մը չպիտի յարուցանէ «վէզիկ»ին պէս,— երբ կիսաբաց դունէն անձայն անշշուկ ներս սպրդեցաւ... Յարութիւն Շիրվանեանը, զոր երկու տարի առաջ թաղեցինք... Արեւելքի մէջ, փառաւոր յօդուած մըն ալ նուիրելով «տարաբաղդ նկարչին» յիշատակին և այս առթիւ, իբրեւ Թերթօն հրատարակելով իր ձեռագիր մէկ երկասիրութիւնը Լարախաղաց Յովհաննէս Դասպարեանի կենսագրութիւնը զոր Արամ Անտոնեան կը կոչէր կը սրբագրէր օր օրին, արդարութեան մէջ ու անձանօթ մեռած հեղինակի մը արժա՛նի եղած բոլորանուէր հոգածութեամբ։ Ու կ'երեւակայեմ, այս տողերը գրած վայրկեանիս, իր դէմքը, Հիւանդանոցի անկիւնէն, երբ ստանայ Արեւելքի այս թիւը։ Ի՛նչ անակնկալներով լեցուն է կեանքը, նոյն իսկ իր է՛ն աննշան մանրամասնութեանց մէջ։ 1899ի վերջերը որո՞ւ մտքէն կրնար անցնիլ, մեր խմբագրատան մէջ, թէ Շիրվանեանը պիտի կենդանանայ, ու իր ձեռագրին հրատարակիչը ողջունելու եկած պահուն՝ Անտոնեանը Հիւանդանոցը պառկած պիտի ըլլայ։ Մաղթելով առողջութեան ու համակրելի բարեկամիս ալ վերադարձը, կը վերադառնամ «անդրշիրմի» այցելուիս։

Գամուած մնացեր էի աթոռիս վրայ, մինչ Շիրվանեան՝ քաղցրութեամբ ու բարկութեամբ լեցուն նայուածք մը կ'ուղղէր վրաս, — նայուածք մը որուն անո՛նք էին արժանի որոնք զինքը մեռած հըռչակեր էին ատենօք։ Խօսակցութիւննիս կէս–ողբերգական ու կէս–կատակերգական եղաւ։

—Եթէ չեմ սխալիր, ըսի՛ միշտ կասկածելով որ դէմքի նմանութիւն մը կը շփոթեցնէր զիս, դուք...

—Այո՛, ես ինքս, պատասխանեց ինքնավստահ չէզոքի մարդու մը որ իր ողջ ըլլալուն վրայ տարակոյս չունի։

—Յարութիւն Շիրվանեա՞նն էք ուրեմն։

— «Լարախաղաց Յովհաննէս Դասպարեան»ին հեղինակը, վրայ բերաւ արդար հպարտութեամբ մը։

—Բայց ո՞ւրտեղէն ելաք այսպէս։

—Պէօթանիայէն կու գամ՝ ուր կը գտնուէի երեք տարիէ ի վեր։

—Հոն լրագիր չէի՞ք կարդար։ Ինչո՞ւ չի հերքեցիք մեռած ըլլալնուդ լուրը։

—Գիւղերը կը պտտէի և Պոլիս գալուս միայն իմացայ։ Ցեառ, ի՛նչ հարկ, կարծէ՞ք...

Ու մելամաղձօրէն պատմեց իր տառապական կեանքը, քաղքէ քաղաք, գիւղէ գիւղ, նկարչութեան դասեր տալով, վրձինի մանր մունր աշխատութիւններ կատարելով, բաղդին հալուածուած ու խղճալի կացութեան մը մէջ, ա՛յն աստիճան կարօտ ու թշուառ, որ վերադառնալու համար ստիպուած էր անկողինն ու վերմակը ծախել։

Իր պատմութեանը մէջ շահեկան բան մը չկար. բայց տխուր իրականութիւն մը կար։ Դատարկ գրպանով, մաշած հագուստներով, առաջուընէ աւելի գլխահակ, մայրաքաղաք վերադարձեր էր գործ մը գտնելու, իր ծանօթներուն բարեգթութեանը դիմելու։ Զըսի իրեն թէ անկեալ վարժապետներուն Օգնութեան Սնտուկին ծրագիրը աւարտած է. խաբուսիկ յոյս մը տուած պիտի ըլլայի իրեն։

Ու ելաւ գնաց, տրտում տխուր, ինչպէս որ եկեր էր։ Իրաւունք ունէր ըսելու թէ «ի՛նչ հարկ, կարծէ՞ք հերքել մահուանս լուրը»։ Իր երեւոյթէն ու իր նըկարագրութենէն դատելով, այնքան ողորմելի վիճակի մէջ կը գտնուի՝ որ ողջ ըլլալը մեռած ըլլալու հաւասար բան մըն է իրեն համար։

Տ. Ա.

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ՑԱՆԿ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՑ ԵՒ ՏԵՂԱՊԱՀԱՑ
ՎԻՃԱԿԻՆ ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՀԱՄԱՌՕՏ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ

Բ.

13. ԻՍՐԱՅԷԼ Ծ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄՀՏ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ. 1803–1809. —Մշոյ Ս. Կարապետի վանքին նուիրակ, ամբողջ վեց տարիներ Տրապիզոնի առաջնորդութիւնը վարելով, կը հրաժարի և Արտազու Ս. Թադէոս առաքելոյն վանուց առաջնորդ կ'ըլլայ, ուր և կը վախճանի։ Իսրայէլ Վ.ի ժամանակ մեռողներայք սակաւաթիւ ըլլալով, երեք եկեղեցիներէն մէկուն՝ Ս. Ստեփաննոսի (Զորխափա) մէջ ժամերգութիւն կը կատարուի, միւս երկու եկեղեցիները փակ կը մնան. Առաջնորդին յորդորմամբ Խաչատուր Յարութիւնեան անուն բարեպաշտ անձը, երկու փակ եկեղեցիները կը նորոգէ վայելչօրէն, որոնց մէջ ևս սովորական ժամերգութիւններ կը կատարուին։ Այս բարեպաշտ անձը Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյ նորոգեալ որմին վրայ կը կանգնէ հետեւեալ յիշատակարանը.

«Դուռն կենաց է մեջ բարի,
«Նորոգեցաւ ի յայս տարի,
«Զանիւք Պարոն Խաչատուրի,
«Որդի Մահտեսի Յարութիւնի.
«Հոգւոյս սոցուն տէր ողորմի։
ՌՄԾԴ (1805) Օգոստոս

Հանգուցեալ Տ. Համբարձում քահանայի թուղթերուն մէջէն գտնուեցաւ հետեւեալ կոնդակը, որով Իսրայէլ Վ. Տ. Համբարձում քահանայի հօր՝ Տ. Մելքոնին կը յանձնէ ծուխերու ցանկ մը. ահաւասիկ այդ կոնդակին պատճէնը, մեր Առաջնորդները և մանաւա՛նդ քահանաները թող ուշադրութեամբ կարդան զայն, տեսնելու համար թէ ի հնումն ծխատէրութիւնը ի՛նչ սկզբամբ տեղի կ'ունենար.

«Ես ողիկար յանձնեալս ի բանսիրաց «Կոստանդնուպոլսեցի մահտեսի Կարապետեան Իսրայէլ եպ Սեւակերս. գոլով «Շնորհիւ Ամենազօր Հոգւոյն Աստուծոյ «Առաջնորդ մեծի և բարեւ Նահանգին «Պոնտոսի, միանդամայն և վերատեսուչ «Ամենափրկիչ հրաշալի Ս. վանիցս. եսու «զայտօսիկ ի ներքոյ եղեալ ժողովուրդքն «սեպհականապէս Տէր Մելքոն խոհեմամիտ քահանային՝ մինչդեռ կենդանի է «հովուեսցէ Աստուածային օրէնս և ի «Աւետարանական պատուիրանս. ըստ կանոնի հոգելոյս Սրբազան Հ–րցն. Ուստի «չունի ոք իշխանութիւն ո՛չ ի քահանայից և ո՛չ յայլոց մինչդեռ կենդանի է Տէր Մելքոն ի ներքոյ եղեալ ժողովուրդքն առնելոյ և յափշտակելոյ «զիւրաւունս թէ կենաց և թէ մահու. այլ միայն ինքն ի յօրէնս Տեառն «հովուելով զնոսա զհաւս նոցա հաւաքիցէ. և զկեանս իւր՝ միայն իբրեւ «սրբա բարոյապէս վարեսցէ. որ և «գնօղն Աստուածային արեամբն իւրով «զՏիեզերս ամենայն, տացէ՛ նմայ կարողութիւն հոգալոյ՝ խնամելոյ դարմանելո՛յ և պահելոյ զվէրս նոցա Աստուածային օրինօք. որով կարող լիցի կալ «պարզերես առաջի Տեառն և համարձակապէս ասել, ահա ես և մանկունք իմ «զորս ետուր ինձ, բայէ։»

Ասկէ վերջ յականէ անուանէ գրուած են 48 տուները՝ որմէ վերջ կը յարէ.

«Ահաւասիկ զայտօսիկ 48 տուն ժողովուրդն՝ սեփհական ծուխ տվի Տէր «Մելքոն խոհեմամիտ քահանային, խոր «հրդեամբ և կամեցողութեամբ տեղւոյս «յարգելի թաղականաց և հաւանութեամբ «բազմաց գրեցելոյս, որ մինչդեռ կենդանի է ի յօրէնս Տեառն հոգալով «զնոսա դարմանիցէ. և իբրաւամբ նոյին «զկեանս իւր վարեսցէ. ուստի չունի ինքն «իշխանութիւն բաց ի վերոյ գրեալ 48 «տանէն, այլ տուն ստանալոյ և իմս է «առնելոյ. և զայս 48 տուն ևս չունի ոք «իշխանութիւն թէ քահանայից, թէ թաղականաց յափշտակելոյ և գրաւելոյ. և «կամ իրաւունս նոցա առնելոյ. այլ միայն «Տէր Մելքոն քահանայն մինչդեռ կենդանի է. և զկնի վախճանման. է՛ ակ-«բունի և առաջնորդական. որոյ ո՛չ ի «յորդոց նոյին և ո՛չ ի յազգականաց կարեն ասել թէ անցեալ սոցայ ընդ իշխանութեամբ մերով գոլով մեք ժառանգ «ապրանաց նորին. մինչ զի եթէ քահանայ «զաւակ ևս ունիցի, ո՛չ երբեք կարէ «արտաքսել զայս ի բերանոյ իւրմէ. «այլ միայն անցանէ յայնժամ ընդ իշխանութեամբ առաջնորդին, որոյ յայնմ «ժամանակի ում և կամի նմայ շնորհէ. «որոյ ո՛չ ոք կարէ ընդդիմանալ. բայց «այժմ Քրիստոս Տէրն մեր որ արեամբն «իւրով ստացաւ զտիեզերս՝ տացէ՛ Տէր «Մելքոն քահանային կեանս երկարս որ «բարեաւ և խաղաղութեամբ վայելեսցէ, «և մշակ առանց ամօթոյ լիցի ի միւսանգամ «գալստեան Նորա և պարզերես կալով «առաջի Աստուծոյ համարձակապէս ասասցէ. Ահա ես և մանկունք իմ զորս «ետուր ինձ Տէր իմ բայէ։»

«Առ զայտօսիկ 48 տուն ժողովուրդքն «Տէր Մելքոն ի ձեռաց Տեառն մերոյ «Յիսուսի Քրիստոսի. կեանք քո՛յ և վարք «քոյ լիցի յօրինակ և հայելի ժողովրդեան, որպէս զի տեսցեն զգործս քոյ «բարիս և փառաւորեսցեն զհայրն քոյ «երկնաւոր որ յերկինս է.

«Առողին ձայն մժղկի է բաւական,
«Իսկ չառողին ձայն թմբկի չէ բաւական։»

14. ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ Վ. ԶՄԻՒՌՆԻԱՑԻ. 1815–1820 — Իսրայէլ Վ.ի անմիջական յաջորդը. ո՛վ ըլլալը անծանօթ է, կ'երեւի թէ այդ վեց տարուան միջոցին մէջ փոխանորդ քահանաներ պաշտօնավարած են։ Ստեփաննոս վարդապետ հինգ տարիէ չափ հազիւ կը պաշտօնավարէ, զինքը կը հրաժարեցնեն. ինքն ալ ի հեճուկս բաժնուելով իր եկեղեցիէն, հաւաքական լուծը կ'ընդունի և կը միաբանի Վենետիկի վանքին։ Սակայն, ասոր մասին Յարութիւն պատուելի Պետրոսեանը հետեւեալը կը գրէ. «Երկուցեալ ի տարագրութենէ հաղատէալ խոյս տայ ի Ս. Էջմիածին։»

ԽՍՐՈՎ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԻՐԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ
ԶՕԼԱ ԵՒ ԻՐ ԴՊՐՈՑԸ

ԺԲ

Դիւրին պիտի ըլլար հարիւրաւոր էջերու մէջ ցոյց տալ այս երկկողմանի մերձեցումները։ Ներելի համարեցի ինծի՝ յիշուած հատուածներուն քով հեղինակին անունը չաւելցնելու պզտիկ կատակը. նկարագրուած առարկային տեսակէն, մանաւոր ուշադրութեամբ հետեւող ընթերցողը թերեւս գուշակած պիտի ըլլայ թէ այդ հատուածներէն որոնք են որ կը վերաբերին Վիքթոր Հիւկօի և որոնք՝ Զօլային, ուզեցի դիւրացնել իրեն այդ գուշակութիւնը, Վիքթոր Հիւկօի հատուածները միմիայն Նոթր Տամ տը Բարիզէն փոխ առնելով. բայց ընթերցողներէն մեծագոյն մասը հաւանօրէն չպիտի գիտնայ թէ երկու հեղինակներէն որո՞ւ պէտք է վերագրել այս կամ այն հատուածը, մինչեւ որ չըսեմ իրենց թէ 3. 5, 7, 9, 10, 13. 14. և 15րդ օրինակները Վիքթոր Հիւկօին են ու միւս բոլորը՝ Զօլային։

Որովհետեւ այս վերջինը հիմովին՝ ի բնէ ռոմանթիք է աշխարհին երեւոյթը քննելու եղանակին և իր արուեստագիտական մեթոտին մէջ, Հաստատապէս ի կեր կ'առնէ, ամէնէն լայն ու ներքոյ կերպով այն առհաւական մարդկերպութիւնը ու խորհրդանշանապաշտութիւնը, անզարդացած կամ միթոլոգապէս շփոթ մտածութեան հետեւանք. զոր վայրենիները ունին իբրեւ բնական վիճակ, ինչպէս ամէն դասակարգի այլասերուածները, իբրեւ առհաւական վիճակ մտաւորական գործունէութեան։ Վիքթոր Հիւկօի, ինչպէս նաեւ երկրորդական ռոմանթիքներուն պէս Զօլա հրէշային կերպով խոշորցած կը տեսնէ ամէն երեւոյթ, խորհրդաւոր կերպով՝ գաղտնիօրէն սպառնացող, չարաչքօրէն այլափոխուած։ Վայրենիին օրինակին պէս, այդ երեւոյթը իրեն համար կուռք մը կ'ըլլայ, որուն կը վերագրէ յոռի ու թշնամական տրամադրութիւններ։ Մեքենաները ահարկու հրէշներ են որ ջնջուածի վրայ կը խորհին. Բարիզի փողոցները մըղդեան երախներ կը բանան մարդկային ամբոխներ կուլ տալու համար, նորոյթներու վաճառատուն մը սարսափ ազդող էակ մըն է, գերբնապէս հզօր, որ կը ստնչայ, կը մռնչէ, շնչահեղձ կ'ըլլայ, են.։ Բնադրաւութիւնը երկար ատենէ ի վեր հաստատուած է, բայց առանց այդ կէտին հոգեխտային նշանակութիւնը ըմբռնելու, թէ Զօլայի ամէն մէկ վէպին մէջ, անվերջ՝ շուրջ պատող շարչարանքի մը պէս, առեղծուած մը կը տիրէ որ գործին շրջավայրը կը կազմէ, ու, սպառնացող խորհրդանշանի մը պէս, բոլոր ներկայացուած անձերուն կեանքին ու գործերուն մէջ կը թափանցէ. այսպէս, Տամնջասանին մէջ թորումի գործիքը, Pot-Bouilleին մէջ՝ «հանդիսաւոր սանդուխը», Կենտրոն Եռջանկուրիսնրբն մէջ Նորոյթներու վաճառատեղին, Նանային մէջ՝ դիւցազնուհին ինքն իսկ, որ հասարակ ցոփուհի մը չէ, այլ «չգիտեմ ի՛նչ հսկայ հրէշ մը մոլութիւններով փքացած գաւակով մը, ժողովրդական վիթխարի արձան մը, ա՛յնքան թանձրապէս անասուն որքան կոպտօրէն լկտի, տեսակ մը հնդկական կուռք որ պէտք ունի մեկնելու իր ծովերէն՝ ալպակար խոնարհեցնելու համար իր առջեւ ծերունիները ու դպրոցականները, և որ երբեմն, կը զգայ ինքզինքը թէ կը սաւառնի Բարիզի վըրայէն, աշխարհի վրայէն (*)։ Ասանկ նմանօրինակ խորհրդանշանապաշտութեան մը հանդիպեցանք բոլոր այլասերուածներուն քով, բուն խորհրդանշանապաշտներուն և միւս խորհրդապաշտներուն, ինչպէս նաեւ դիւականներուն (diabolique) և մանաւանդ Իպսէնի քով։ Տագնապին կամ մխտամիտ յիմարութեանը մէջ երբեք չի պակսիր այդ խորհրդանշանապաշտութիւնը (**)։ ինքնակոչ «իրապաշտ»ը՝ աւելորդապաշտօրէն վախցող վայրենիին և բանդագուշանքներէ բռնուած խելագարի մը չափ նուազ կը տեսնէ ցուրտ իրականութիւնը։ Այդ իրականութեան մէջ կը դնէ իր մտքին տրամադրութիւնները։ Կամայականօրէն կը չարակերպէ երեւոյթները, այնպէս որ արտայայտել կը թուին իր վրայ իշխող մտերեւոյթ մը։ Մեռած առարկաներուն ցնորական զարմանահրաշ կեանք մը կուտայ և զանոնք

(*) Ֆէրտինանտ Պրիւնթիէռ, op. cit. էջ 156։

(**) «Ամէն ինչ խորհուրդ է, ամէն ինչ տեսլերեւոյթ է։ Ոչ մէկ բան գոյութիւն ունի իրապէս»։ Մխտամիտ յիմարութենէն բռնուած՝ հիւանդ կնոջ մը խօսքը։ (Աւնոթ հիւանդներէն)։ Տեսնել Ժ. Լ. Առնօ, ժխտումներու զառանցանքին վրայ գրուած։ Բժշկա-հոգեբանական տարեգիրներ, 7րդ շարք, հատոր ԺԶ. էջ 387 և յաջորդները։

—)(8)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Բ.

Մարսիլիա շատ հաճելի թուեցաւ Բիէռի։ Քաղքին զուարթ երեւոյթը և բնակիչներուն ոգեւորութիւնը մեծ հաճոյք պատճառեցին իրեն. կիներուն եղանակաւոր խօսուածքը ու սուր շեշտը մտիկ կ'ընէր հաճոյքով. փառավիլի ներկայացման մը ներկայ կը գտնուէր կարծես։ Այրերն ալ զարմանալի լեզուանիւութեամբ մը կը խօսէին, իրար բղջելու շեշտով մը։ Նաւահանգիստին մէջ, Մալթայէն հասնող շոգենաւերը քարափին առջեւ կեցած էին, և քարայատակներուն վրայ, նարինջները դիզուած էին ոսկիէ բուրգերու նման։ Նաւերուն շուրջը, նարինջներով ծածկուած էր ջուրը. քարափին վրայ ամէն կողմ նարինջները կը փտտային, որոնք իրենց ոսկիի դեղնութեամբ ճամբորդին ուշադրութիւնը կը գրաւէին։ Հոնկէ անցնող աղքատ նարինջներու, մանուկներու դէպ հատ մը կ'առնէին և ուտելով կը հեռանային, առանց դիտողութիւն լսելու մէկէն։

Մարսիլիա հասնելնուն յաջորդ օրը՝ կոմսը և Բիէռ որոշեցին ճաշարան մը երթալ, համբաւաւոր պուեապէսը (տեսակ մը ձկնապուր) ուտելու համար, որ Մարսիլիացիներուն սիրական կերակուրն է։ Երբ ճաշարան երթալու համար ճամբայ ելած էին, փողոցին մէջ ձայն մը անոնց ուշադրութիւնը գրաւեց, որ մարսիլիական շեշտը չունէր բնաւ։

—Ի՛նչ, սիրելի կոմս, ո՞ւր կ'երթաք այսպէս։

Կոմսը ետին դառնալով երիտասարդ մը տեսաւ, որ գորշ գլխարկ մը ու միակնոց մը կը կրէր և ձեռքն ալ եղէգէ գաւազան մը ունէր։ Կոմսը ժպտելով պատասխանեց.

—Բայց սիրելի բարեկամս, մինա՞կ էք Մարսիլիոյ մէջ. դքսուհին ձեզի՞ հետ չէ։

Ու Բիէռ ներկայացուց իր բարեկամը՝ Պ. տը Պլինեի դուքսը։

—Ոչ, պատասխանեց դուքսը անհոգ շեշտով մը։ Կինս Նաբոլի մնաց իր հօրը հետ։ Պ. Մուլինէ որ ստուգիւ ընդարձակ միտք մը ունի, Վեսուվի սարոտը հետազօտութեանց ձեռնարկած է։ Ասոր համար մասնաւոր տուրք մը կը վճարէ իտալական կառավարութեան, որովհետեւ կ'ուզէ Փռանսական հնութեանց թանգարանները ճոխացնել հռոմէական հնութիւններով...

—Բայց կարծեմ թէ ձեր աները երեսփոխան էր. ա՛լ չանդամակցի՞ր։

—Արձակուրդ ստացած է... Մնաց որ սքանչելի հայր մըն է Պ. Մուլինէ, որ իր աղջկան կ'ընկերանայ միշտ և այս վերջինը նստողական կեանքէն կ'ախորժի։

—Մինչ դո՞ւք, ըսաւ կոմսը։

—Ես շարժումը կը սիրեմ և ընտանեկան կեանքէն համ չեմ առներ։ Տան մէջ ճրագի լոյսով անցուած իրիկունները հըրապոյր չունին ինծի համար։ Բաբբիի մէջ գեղեցիկ զբօսանաւ մը գտայ, զոր Լիվորնիոյի նաւատէր մը կ'ուզէր ծախել։ Գնեցի զայն և հիմա անով կը ճամբորդեմ։

—Մինա՞կ։

—Ոչ, առանձնութիւնը չեմ սիրեր, Ճենովայի մէջ սիրուն Անգլուհիներու և Ամերիկուհիներու ընկերութիւնը վայելեցի։

—Կ'երեւայ թէ այդ կիներն ալ ձեր գնած զբօսանաւին պէս առթիւն կը պարտիք։

—Ներեցէք սիրելի կոմս, իմ ընկերակցութենէս մի՛ դատէք այդ կիները, որոնք լաւագոյն դասակարգին կը վերաբերին։ Այս առտու, ամենքս ալ զբօսանաւին ետէ պիտի նախաճաշենք։ Հիմա կը սպասեմ որ Պօրէլլի դղեակին այցելութենէն դառնան։ Դուք ալ մեզի ընկերակցեցէք, պայմանով ըլլալով թէ զուարթ օր մը պիտի անցնէք։

—Շատ լաւ, կ'ընդունիմ ձեր առաջարկը, պատասխանեց կոմսը։ Ու՞ր ժամադիր եղած էք ձեր բարեկամներուն հետ։

—Նաւահանգիստին վրայ։

—Օ՛հ, նաւահանգիստ երթանք. բայց ծաղկեվաճառ մը կը գտնուի՞ հոս, յարեց կոմսը։

—Այո՛, ասկէ երկու քայլ անդին՝ Բանըպիէռ փողոցին անկիւնը։ Ֆրանսացի ասպետի մը պէս կ'ուզէք վարուիլ, ձեռքերնիդ պարապ ներկայանալու գաղափարին չէք կրնար հանդուրժել, թէեւ հին աւանդութիւն մըն է առիկա։ Իմ հայրս ալ այդպէս էր։

Ու նայուածքով հետեւեցաւ կոմսին, որ Բիէռի հետ թեւ թեւի մտած ծաղկեվաճառին խանութը կը մտնէր։

—Պ. Բիէռ դո՞ւք ալ ծաղիկներ պիտի նուիրէք կիներուն։ Շատ ալ իրաւունք ունիք, քանի որ երիտասարդ ու բարեձեւ էք, կ'ենթադրեմ որ Անգլիերէն խօսիլ գիտէք։

—Այո՛, պարոն դուքս, բաւականին, ըսաւ Սէվրաք հանդարտութեամբ։

(Շարունակելի)

զարգացիններու (larve) կ'այլակերպէ՝ զգայունով, կամքով, խոհականութեամբ և զաղափարներով օժտուած. իսկ մարդկային էակները ինքնաշարժ մեքենաներու պէս կը ներկայանան, որոնք խորհրդաւոր զօրութիւն մը ցոյց կուտան, նախնի իմաստով ըմբռնուած ճակատագրականութիւն մը, բնութեան ուժ մը, քնքուշ տարր մը: Իր անվախճան նկարագրութիւնները բաց է իր ներքինէն ուրիշ բան չեն պարունակեր: Անոնցմէ երբեք իրականութեան պատկեր մը չէ որ կը ստանանք, որովհետեւ աշխարհին նկար մը իրեն համար խաղթղթով դէտ. նոր փայլունցուած պատկեր մըն է, որուն կրնայ անհնար լուսաւորում մը մէջ, չատ մօտ կենալ մարդ, և ուր միայն իր խոկ դէմքին ցոլացումը կրնայ որոշել:

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ

Քաղաքական Լուրեր

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Նախարարութիւնը.— Ֆոն Պիւլով կոմսը.— Տնտեսական ու մաքսային խնդիրը.— Պ. Ֆոն Միքել:

Պէրլինէն առնուած լուրերու նայելով, նախարարական մասնակի փոփոխութենէն առաջ Ֆոն Պիւլով կոմսին դիրքը աւելի հաստատուն էր, վասն զի կացութեան տէրն է և Վիլհէլմ Բ. անոր յանձնած էր, նոր նախարարներուն ընտրութիւնը: Պ. Ֆոն Միքել, ելմտական նախորդ նախարարը, թէեւ Աւագոց Ժողովին անդամ ընտրուած, սակայն կատարելապէս չնորհազուրկ եղած է: Պիզմարք ալ երբ հրաժարեցաւ ու չնորհազուրկ եղաւ, կայսրը Լաուէնպուրկի դքսութեան տիտղոսը տուաւ անոր և երբ Պէրլինէն վերջնապէս կը մեկնէր, իշխանական պատիւներ ընծայուեցան անոր՝ զինուորներու գումարտակի մը կողմէ, որ մինչեւ երկաթուղիի կայարանը հետեւեցաւ Պիզմարքի: Գերմանիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ տնտեսական պայքարը այսօր կը սրբէ կացութեան: Մաքսապաշտները կարծիք կը յայտնեն թէ որչափ զի Գերմանիա և ամբողջ Եւրոպա հաղթութիւն այդ պայքարին մէջ, մաքսային բարձր սակացոյցներու ենթարկելու է այն ապրանքները՝ որոնցմով Մ. Նահանգները կը մղեն Եւրոպական հրապարակին վրայ: Ամերիկեան ճարտարարուեստութիւնը արագ կերպով զարգացած է, վասն զի Տինկլիի մաքսային սակացոյցով պաշտպանուած է օտարներու մրցումին դէմ և սէնտիգաներու դրութիւնը թոյլ կու տայ գերշէնել գիներով արտածումը: Մ. Նահանգաց ձեռնարկագործութիւնը, մանաւանդ կործանարար մրցումով կը սպառնայ փճացնել հին աշխարհին ձեռնարկագործութիւնը: Ուրեմն Գերմանիա ամէնէն առաջ պիտի պահանջէ զիջել Տինկլիի սակացոյցը: Եթէ Մ. Նահանգները մերժեն, առեւտրական դաշնագիրը պիտի չվերանորոգուի: Անցեալ տարի ամերիկեան մաքսապաշտ դրութեան չնորհիւ, ամերիկեան ձեռնարկագործութիւնը մէկ միլիառ մարքի ապրանք ներածեց Գերմանիա, մինչդեռ Գերմանիա կէս միլիառի չափ միայն ապրանք ներածեց Մ. Նահանգները: Ֆրանսայի, Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ համար բացարձակ պէտք մը դարձած է ամերիկեան ճարտարարուեստութեան վայելած մաքսապաշտ դրութեան առանձնաչնորհումները: Եթէ դիւանագէտները չյաջողին համոզել ամերիկեան պետական մարդերը թէ իրենց մաքսապաշտ դրութիւնը վնասակար է ու մեծ սխալ մը, այն ատեն ուրիշ միակ միջոց մը կը մնայ ապաւինելու Եւրոպան անխուսափելի աղէտէ մը՝ այն է «Տնտեսական Պաշտպանողական Դաշնակցութիւնը»: Անկէ քայլ մը միայն կայ դէպ ի քաղաքական դաշնակցութիւն մը, վասն զի Հարաւային Ափրիկէի ու Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ պատահածները ցոյց կու տան թէ տնտեսական շահերը պաշտպանելու համար կառավարութիւնները խօսքը թնդանօթներուն տալու համար երկար ատեն չեն վարանիր:

—Պ. Ֆոն Միքել ելմտական նախարարութեան պաշտօնէն հրաժարելէն ի վեր իր կեանքին համար նոր ծրագիր մը չինած է: Պ. Ֆոն Միքել որ պատմաբան պիտի ըլլայ, սա յայտարարութիւնը ըրեր է աւստրիական լրագրի մը թղթակցին.— «Միշտ երազած եմ գրել Գերմանիոյ միութենական շարժման պատմութիւնը: Այդ շրջանին լաւ անդեակ եմ՝ իբրեւ ականատես մէկ մասին: Ծեռոյ շատ մը պատմական գիրքեր պիտի կարդամ, միշտ հմտութիւն ամբարելու նպատակով: Պատմութիւնը ինծի համար անհնասիրելի գիտութիւն մը եղած է միշտ: Ամէն իրիկուն, քնանալէ առաջ, պատմութեան գիրքէ մը մէկ քանի էջ կը կարդամ: Այս միջոցիս ուսումնասիրութեանս առարկայ ըրած եմ Ելիզապէթ Թագուհիին օրուան վրայ անգլիական հրատարակութիւն մը՝ զոր կայսրը նուիրեց ինծի: Հեղինակը հիմակուան Անգլիան կը բաղդատէ Զ. դարուն և կ'եզրակացնէ թէ Ելիզապէթ Թագուհիին օրուան Անգլիան մեծ առաւելութիւններ ունէր հիմակուան Անգլիային վրայ՝ քաղաքական ու մտաւորական ընդհանուր մակարդակով: Բան մը միայն ապահովիչ և գովասանքի արժանի կ'երեւայ այդ յօրանս պատմիչին: «Կործանարար պատերազմի մը ձեռնարկած ենք, կ'ըսէ պատմիչը: Ամէն ոք Անգլիոյ մէջ համոզուած է որ չենք կրնար ալ ետ ետ դառնալ և թէ պէտք է յաղթական հանդիսանանք ինչ որ ալ ըլլայ»: Ահաւասիկ Անգլիոյ մեծ ոյժը: Անգլիացիները քաղաքական ողջմտութիւն ունին, մինչեւ մենք՝ Գերմանացիներս բոլորովին զուրկ ենք անկէ: Ամբողջ Գերմանիոյ մէջ գտնարժուի ձայն մը պիտի լսուէր, թէ մենք ալ Անգլիացիներուն նման մեր «աֆրիկեան պատերազմը» ունենայինք: Ոչ, ոչ, ոչ, տակաւին քաղաքական ազգ չենք: Տեսէ՛ք որչափ դիւրին է կառավարել Ալզասը, չնորհիւ Ֆրանսացիներուն, որոնք քանի մը դարեր մշակած են բնակիչներուն քաղաքական ողջմտութիւնը»:

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Միջազգային զինուորները.— Չինացի ծովահէնները.— Ճարոն.— Հատուցման խնդիրը:

Պէրլինէն չարաթ օրուան թուակիրով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Գերմանիոյ Նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսը նոյն օրը Մէց գացեր է, ուր կը գտնուէր Վիլհէլմ կայսրը, որպէս զի անոր հրամանները ստանայ գերման զինուորները Չինէն ետ քաշելու խնդրին վրայ: Ինչպէս յայտնի է, մտադրութիւն կայ քիչ քիչ այդ զինուորները ետ քաշել և յունիսէն առաջ ճամբայ հանել անոնց առաջին մասը փոխադրող չոգենաւերը: Ֆոն Պիւլով նաեւ Վիլհէլմ Բ.ի հետ պիտի խորհրդակցի Վալտէրսէ մարէշալին Եւրոպա վերադառնալու մասին:

—Պէրլինէն կիրակի օրուան թուակիրով ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Վալտէրսէ մարէշալին մէկ հեռագրին նայելով չինացի ծովահէններ քանի մը անգամ ցամաք ելեր են Շան-Հայ Բուանի մօտ, բազմաթիւ չարիքներ գործելով և թէ Իլթիս թնդանօթակիրը Բէ-Չի Լիի ծովածոցը մտած է՝ ծովահէնները պատժելու համար:

—Եոքոհամայէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով Ճարոնի կառավարութիւնը որոշեր է վեց միլիոն եէնի գանձային տոմսեր չրջաբերութեան հանել՝ հարիւրին 7 ու կէս տոկոսով, որուն առաջին վճարումը հրապարակ հանուելու թուականէն վեց ամիս ետքը պիտի կատարուի: Ճարոնի կառավարութիւնը այդ գումարով պիտի հոգայ Չին ղրկած զինուորներուն ծախքը:

—Լոնտոնէն չարաթ օրուան թուակիրով կը հեռագրեն թէ Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ լսուածին նայելով վաթսուն միլիոն անգլիական ոսկիի փոխառութիւն մը՝ միջազգային երաշխաւորութեամբ՝ կնքուածի պէս է և քաղաքական կացութիւնը բացորոշ հանգամանք մը ստացածին պէս հրապարակ պիտի հանուի:

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզի ճարտարագործական ու առեւտրական Ընկերութիւնը.— Հնդկաչինի տնտեսական կացութիւնը.— Նաւային ռազմափորձեր.— Աշխարհիկ գայթակղութիւն մը:

Բարիզի ճարտարագործական ու առեւտրական Ընկերութիւնը, ուրբաթ օրը, հարիւր հոգինոց սեղան մը տուաւ ի պատիւ Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Տումէի: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Բարիզի առեւտրական դասակարգին նշանաւոր անդամներէն ոմանք: Պ. Տումէ ճառ մը խօսելով պարզեց Հնդկաչինի մէջ ֆրանսական ձեռնարկներու վիճակը: Կուսակալը յարեց.— «Դրամագլուխներու պէտք կայ և թէ Ֆրանսացիները պէտք է տոկուն միայն կրնան ըլլալ: Երկրագործութեան համար բաւական թիւով գաղթականներ կան: Արդէն Հնդկաչին Ֆրանսայի պէտք ունեցած բոլոր պղպեղները կը մատակարարէ, քիչ ատենէն անտառաբերոյս թէյն ալ պիտի ղրկէ. ուրիշ չատ մը մշակութիւններ ալ ծաղկեալ վիճակի մէջ են. բայց առեւտուրը և ճարտարագործութիւնը այնքան գոհացուցիչ չեն: Վաճառականութիւնը հիմա կէս միլիառի կը հասնի, որուն մէկ քառորդը միայն Ֆրանսացիներու կողմէ կը կատարուի: Նաւագնացութեան ցուցակներուն մէջ նշանաւոր ստացող ֆրանսական չոգենաւեր միայն կը տեսնուին: Ճարտարագործութիւնն ալ ֆրանսական տեսակէտով մանկութեան վիճակի մէջ է: Հանրօգուտ մեծ չինութիւններու տակաւին բաւական թիւով ձեռնարկուներ չեն մասնակցած: Այն կարծիքէն չեմ թէ գաղթային ճարտարագործութիւնը պէտք է մրցի բուն իսկ Ֆրանսայի ճարտարագործութեան հետ, բայց կը խորհիմ թէ չատեր կան զորս կարելի է քաջալերել, Ֆրանսա մէկ քիլօ բամբակ երկաթ չի ղրկեր Չին. ուրեմն պէտք է երկաթի ճարտարագործութիւն մը հաստատել Հնդկաչինի մէջ: Ատոր համար կոչում կ'ընեմ առեւտրական և ճարտարագործական Ընկերութեան անդամներուն ձեռներէցութեանը: Պէտք է որ կամ իրենք անձամբ Հնդկաչին երթան և կամ իրենց բարեկամները յորդորեն նոյնը ընելու: Ֆրանսացիները նիւթական ու մտային ամէն միջոցները ունին յաջողելու Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ: Միայն իրենք իրենց վրայ վստահութիւն ունենալու են»:

—Ֆրանսայի ծովային Նախարարութիւնը կը գրաղի նաւային ռազմափորձերու պատրաստութեամբ, որոնք այս տարի ալ միւս տարիներուն հաւասար կարեւորութիւն պիտի ունենան: Գործողութեանց մանրամասն պարագաները թէեւ դեռ որոշուած չեն, բայց կ'ըսուի թէ գլխաւոր պարագան պիտի ըլլայ Միջերկրականի և Հիւսիսային Նաւաբաժիններուն միացումը, քանի որ 1900ին միեւնոյն գործողութիւնը լաւագոյն արդիւնքներ ըրաւ. Ֆրանսայի նաւային ոյժերու ռազմագիտութեան միութեանը մասին: Փորձը այս տարի ալ պիտի կրկնուի: Վերջին ռազմափորձերէն ի վեր ռազմագիտական ծրագիրը բարեփոխուած ըլլալով, գործողութիւնները պիտի նուիրագործեն անոր կիրառութիւնը: Ռազմափորձերուն նպատակը պիտի ըլլայ Միջերկրականի մէջ պաշտպանողական վերաբերեալ զանազան խնդիրներու ուսումնասիրութիւնը, թէ՛ Ֆրանսայի, թէ՛ Քորսիքայի և թէ Ալժէրիոյ ծովեզերքներուն վրայ: Ռազմափորձերը ամիս մը պիտի տեւեն: Հիւսիսային Նաւաբաժինը պիտի միանայ Միջերկրականի չրջան Նաւաբաժնին: Այդ երկու Նաւաբաժիններուն գործողութիւնները յունիսի վերջերը սկսելով յուլիս 25ին պիտի աւարտին: Նաւային բարձրագոյն Խորհուրդին անդամներէն երկրորդ կարգի ծովակալ մը պիտի վարէ հրամանատարութիւնը: Կ'ըսուի թէ Ժերվէ ծովակալին պիտի յանձնուի այդ պաշտօնը: Սպայակոյտին մէջ պիտի գտնուի երրորդ կարգի ծովակալ Մարլօ-Բոնթի, որ Պիզէրթայի (Թունուս) ծովածոցին մէջ նաւարան մը կը կազմակերպէ:

—Ուրբաթ օրը Բարիզի մէջ իբրեւ գող ձերբակալուեցան Արբուայի կոմսը ու կոմսուհին՝ խիստ չահեկան պարագաներու մէջ: Արբուայի կոմսը քանի մը տարուան մէջ կորսնցուցած էր իր բոլոր հարստութիւնը խաղամոլութեամբ և ձիարշաւի գրաւներու մասնակցելով, և անկէ ի վեր զանազան հնարքներով միայն կ'ապրէր: Յարաբերութիւն ունէր կիսաշխարհիկ կնոջ մը հետ՝ Օր. Լիւսիեն տը Լ... որ շքեղ արարթմանի մը մէջ կը բնակէր: Հինգշաբթի առտու կոմսը այցելութեան գացած էր իր բարեկամուհիին: Մեկնելէն ետքը կինը տեսաւ թէ ժամացոյց մը ու շղթան անյայտացած են. առանց տարակուսելու բողոք մը տուաւ Արբուայի կոմսին դէմ՝ իբրեւ գող: Ոստիկանութեան պաշտօնեայ մը գնաց կոմսին բնակարանը. կոմսը նախ ըսաւ թէ անմեղ է, բայց յետոյ խոստովանեցաւ թէ ինք է գողութեան հեղինակը: Ժամացոյցին շղթան գտնուեցաւ յարկին մէկ անկիւնէն, ուր պահուած էր. իսկ ժամացոյցը կոմսուհիին կողմէ Մոն-տը-Բիէթէի մէջ աւանդ թողուած էր գրաւաստանդփօղ համար: Երկու ազնուական ամուսինները ձերբակալուեցան. անոնց բնակած յարկին մէջ բնաւ կարասի չկար, վասն զի ամէն բան ծախուած էր:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Ապազիայի տեսակցութիւնը.— Յունաստանի ու Ռումանիոյ յարաբերութիւնները.— Ֆրանսական մամուլին կարծիքը:

Ֆրանսական լրագիրները երկար յօդուածներ կը հրատարակեն Ապազիայի տեսակցութեան վրայ: Կէս-պաշտօնական թերթերը կը ջանան նուազեցնել այդ տեսակցութեան նշանակութիւնը. իսկ լրապատումները մեծ կարեւորութիւն կու տան անոր: Թան այդ երկուքին ճիշդ մէջտեղը կը կենայ: Յունաստան և Ռումանիա երկար ատենէ ի վեր այնչափ լաւ յարաբերութիւն չունէին. քանի մը դժուարութիւններ կային, մէկը մանաւանդ միջազգային գործ մը՝ Զապպայի խնդիրը խառնած էր երկու երկիրներուն սովորական յարաբերութիւնները: Քանի մը ամիս առաջ կնքուած առեւտրական պայմանադրութիւնը նախնական մեղմացում մը եղած էր, ինչ որ կատարելագործեց ու հաստատեց երկու վեհապետներու տեսակցութիւնը և բարեկամական զգացմանց փոխադարձ արտայայտութիւնը: Բայց ամէնքը այդ չէ, վասն զի, կ'ըսէ Թան, այդ մերձեցումը առաջ բերող պարագաներն են որ նոյն տեսակցութեան կարեւորութիւն մը կու տան: Նախ թէ ի՛նչու համար աւստրիական հողի վրայ կատարուեցաւ այդ տեսակցութիւնը: Ենթադրուեցաւ որ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քաղաքական ներշնչմամբը կատարուած է: Թան համոզում կը յայտնէ թէ իրաց ներկայ վիճակը այնքան բարձր քաղաքականութեան արդիւնք չէ: Երբ խնդիր եղաւ սահմանել երկար ատենէ ի վեր որոշուած տեսակցութեան վայրը, յանկարծ էթիքէթի խնդիրը երեւան ելաւ: Գէորգիոս Թագաւորը չէր կրնար Պուքրէշ երթալ, վասն զի Յունաստան երէց եղբայրն է Ռումանիոյ. նաեւ պաշտօնութեան տեսակէտով Ռումանիոյ Թագաւորն ալ չէր կրնար Աթէնք երթալ. անմիջապէս պաշտօնական ճշմարտութիւն մը յօրինուեցաւ. Կարոլ Թագաւորը իր առողջական վիճակին պատճառով չէր կրնար հեռուները ճամբորդել. ուստի այդ փափուկ խնդրին բանագնացները սկսան փնտռել այն տեսակ տեղ մը որ հաւասար հեռաւորութիւն ունենայ Յունաստանի ու Ռումանիոյ մայրաքաղաքներէն: Այդ կերպով էր որ Ապազիան որոշուեցաւ: Տեպա միայն կը պատասխանէ Քէօլնիշէ Զայթունգի որ յայտարարած էր թէ երկու թագաւորները պատշաճ դատած էին տեսակցիլ իրենց փոխադարձ չահերուն վրայ խորհրդակցելու համար: Տեպա այդ չահերը քննելով տարբեր կերպով կը մեկնէ Յունաստանի ու Ռումանիոյ մերձեցումը: Գալով այն խնդրին թէ այդ մերձեցումը Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քաղաքականութեան ներշնչմամբը եղած է թէ ոչ, Բարիզի թերթը այդ մասին հաստատական պատասխան մը չի տար: Տեպա կը բողոքէ Քէօլնիշէ Զայթունգի այն ամբաստանութեան դէմ թէ անվստահութիւն առաջ բերել կ'ուզէ, բայց նաեւ դիտել կու տայ թէ այդ դէպքը նպաստաւոր նկատուած է Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ մէջ:

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիա ու մաքսային սակացոյցները.— Առեւտրական դաշնագիրները.— Համաձայնութեան մը պէտքը:

Իտալիոյ ելմտական Նախկին Նախարար Պ. Լուծաթթի, անցեալ ուրբաթ օր, իտալացի երկրագործներու համաժողովին առջեւ բանախօսութիւն մը ըրաւ, որուն ամփոփումն է հետեւեալը.—

«Տնտեսական այժմու անհնարին կացութեան պատճառներն են այն մաքսապաշտպան և նոյն իսկ արգելիչ ձգտումները, որոնք թէ՛ Եւրոպայի և թէ Ամերիկայի մէջ ամէն տեղ կը տիրապետեն: Գերման և ֆրանսացի հողագործական կուսակիցները չատ անյագ են մաքսային սակագիններու տեսակէտով, բայց Ֆրանսական Ծերակոյտին պէտք է չնորհակալ ըլլալ որ հակազդած է մաքսապաշտութեան դէմ, խնայելով տակնուվրայութիւն մը առաջ բերել եւրոպական այն ամէն Տէրութեանց մէջ, որոնք արմտիք կ'արտածեն: Իր ճարտարարուեստական մեծ զարգացման պատճառաւ՝ Գերմանիա ստիպուած է հիմա արտասահմանէն, մանաւանդ Իտալիայէն առնել սննդի վերաբերեալ նիւթեր, ինչպէս նաեւ մեծ քանակութեամբ նախնական նիւթեր: Ահա ի՛նչու համար Գերմանիա չուզեր իր գերակշիռ դիրքը կորսնցնել կնքուած առեւտրական դաշնագիրներուն մէջ, և ինչպէս 1891 և 1892ին, Իտալիոյ աջակցութիւնը պիտի վայելէ այդ քաղաքականութիւն գործին մէջ, զոր ոչ մէկ տէրութիւն չունէր և չի կրնար կատարել այսօր: Ֆրանսա, որ 1860ին, Անգլիոյ հետ կնքած առեւտրական դաշնագրէն յետոյ, գերակշիռ ազդեցութիւն մը կը բանեցնէր առեւտրական աշխարհի հօսանքներուն վրայ, կորսնցուցած է զանոնք վարելու փառասիրութիւնը: Առաւելագոյն և Նուազագոյն մաքսային սակացոյցներու անկախութիւնը նախընտրած է, նաեւ, առանց նշմարելու, առեւտրական առաւելակէտութիւնը թողած է Գերմանիոյ, որ թոյլ չի կրնար տալ հողագործական կուսակիցներուն, որ իր ձեռքէն առնեն զայն: Գերմանիա պարտի ձգողութեան կեդրոնը մնալ, ու 1903 տարւոյն վերջերը, Իտալիոյ, Զուիցերիոյ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հետ ի գլուխ հանել 1891ին սկսուած փրկարար գործ մը, այն թուականին երբ Գերմանիա ու Իտալիա առեւտրական դաշնագիրներու սկզբունքը փրկեցին Եւրոպայի մէջ: Կը յուսացուի որ Գերմանիա չպիտի ներկայացնէ առաւելագոյն և նուազագոյն մաքսային սակացոյցներ, որովհետեւ անիկա բանակցութեանց արգելք պիտի ըլլայ. գերման կառավարութիւնը պիտի կաշկանդէ և Իտալիոյ հետ համաձայնութիւնը անկարելի պիտի դարձնէ: Հաւանական է որ Գերմանիա ամերիկեան Տընկլիի մաքսային սակացոյցին նման սակացոյց մը ընդունի: Մէկ խօսքով, Իտալիոյ և Գերմանիոյ միջեւ մաքսային պատերազմ մը բոլորովին անհամաձայնական կարծիք մըն է. Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հետ դժուարութիւնները աւելի մեծ են նպաստաւորելու ազգի պայմաններուն պատճառաւ. բայց նկատի առնելով աւստրիական կառավարութեան բարեացակամ տրամադրութիւնները և Գերմանիոյ գործած ազդեցութիւնները, յուսալի է որ ի վերջոյ համաձայնութիւն գոյանայ: Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը անհրաժեշտ է, և եթէ գոյութիւն չունենար, ահարկու հետեւանքներ պիտի ունենայինք: Ատրիական երկու թշնամի բանակներու մէջ պիտի բաժնուէր, հակառակ բնութեան և ժողովուրդներու պատմութեան ու կենսական չահերուն: Համաձայնութիւնը աւելի դժուար պիտի ըլլայ Զուիցերիոյ հետ: Այս վերջին երկրին մէջ կը գանգատին թէ Իտալիայէն Զուիցերիա ներածումը չատ աւելի է քան թէ Զուիցերիայէն Իտալիա ներածումը. բայց իտալական կառավարութիւնը տրամադիր է անաչառութեամբ քննելու մաքսային սակացոյցը, զոհացում տալու համար Զուիցերիոյ»:

Պ. Լուծաթթի իր բանախօսութիւնը վերջացուց Իտալիոյ հետեւելիք մաքսային քաղաքականութիւնը պարզելով.

«Մեր երկիրը ուրիշ ոչ մէկ տէրութեան կը սպառնայ. հաշտարար ու խաղաղասէր է: Տրամադիր է զոհողութիւններ ընելու մաքսային հասոյթներու վրայ, բայց անիկա ելմտական զօրաւոր քաղաքականութիւն մը կը պահանջէ, որովհետեւ պէտք չէ տարօրինակ կերպով վատնել, ինչ որ պէտք է դիզել մեր արտածումները պաշտպանելու համար: Իտալիա պէտք չէ նախաձեռնողի ըլլայ իմաց տալու համար թէ պայմանաժամը աւարտած առեւտրական դաշնագիրը պիտի նորոգուի՞ և պէտք է ինքզինքը պատրաստ յայտարարէ վերանորոգելու արդէն գոյութիւն ունեցող դաշնագիրները, մէկ քանի այնպիսի բարեփոխութիւններով, որոնք դաշնակից երկու տէրութեանց չահերուն համար անհրաժեշտ են: Իտալիա չի կրնար նախաձեռնողը ըլլալ մաքսային պատերազմի մը: Բայց եթէ ուրիշ տէրութիւններ աւելի բարձր մաքսային սակացոյցներ սահմանեն, Իտալիա ալ պիտի ստիպուի անոնց նման իր մաքսային սակացոյցը բարձրացնել, որովհետեւ մեծ սխալ մը պիտի ըլլար տկարութիւն ցոյց տալ՝ անաչառութեան պայքարը տալէ յետոյ: Ոչ մէկուն կը սպառնանք, բայց, ինչպէս մեր իրաւունքն է, պիտի պաշտպանենք մեր երկրագործական արտածութիւնները»:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Եանեայի Նահանգին տէֆթէրտար Մէհմէտ Ալի էֆ.ի:

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ուաշինկթընի օսմ. դեսպան Շէքիպ պէյի և Ռուսիոյ մաքսային վերատեսուչ Պ. Պլոսթինի: Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան Տօնեց պահականութեան հրամանատար գնդապետ Պ. Իլիա Կոզովիչի:

—Երկրորդ կարգի Շէֆաքաթ՝ Գասաբայի երկաթուղիին տնօրէն Պ. Կոտիի կնոջ:

—Լիագաթի ոսկի չքանշան՝ Ատանայի Նահանգին տէֆթէրտար Միտհաթ էֆ.ի:

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Նոր կուսակալ Թէվֆիգ պէյ սրուն մայրաքաղաքս գալը ծանուցինք, պաշտօնին վերաբերեալ կայս. Ֆէրմանը ստանալէ ետքը Սէլանիկ պիտի ուղեւորի:

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆԻ օսմ. նոր դեսպան Շէքիպ պէյ, երէկ, կայս. պալատ գնաց ու իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց և յետոյ Արեւելեան Ճեպընթացով իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ:

ԳԻՐ ԳՐԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ.— Սէրվէթ իր երէկուան թիւին մէջ կը հերքէ առջի օրը իր տուած այն լուրը թէ գիր գրելու մեքենաներուն մուտքը արգիլուած ըլլայ:

ՕՍՄ. ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Բ. զօրաբանակին (Էտիրնէ) շրջանակին թնդանօթի բոլոր մթերանոցները նորոգուին և կատարելագործեալ վիճակի մէջ դրուին: Աշխատութիւնները քիչ ատենէն պիտի սկսին:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.—Մոնիդոր կը հերքէ եգիպտական լրագիրներու այն լուրը թէ Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքը պիտի հրաժարի, ինչպէս ծանուցուեցաւ երէկ:

ՔՐԻԿԷՐ ԾՈՎԱԿԱԼԸ.— Իզմիրէն կը գրեն երկուշաբթի օրուան թուակիրով.— Միջերկրականի ռուսական նաւաբաժնին հրամանատար Քրիկէր ծովակալը այս առտու հոս հասաւ Ռոսիա չոգենաւով: Խապրի ու Օպրէճ մարտանաւերէն երկու քական սպաներ չոգեմակոյկով գացին Ռոսիա չոգենաւը, ուրկէ ծովակալը առաջնորդեցին Ալեքսանտր Բ. զրահաւորը: Պիբիլէվ ծովակալը՝ սպայակոյտէն չրջապատուած՝ ընդունեց իր յաջորդը: Քիչ ետքը կատարուեցաւ պաշտօնի փոխանցման արարողութիւնը: Իրիկուան կողմ Իզմիրի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Նիւկա այցելութիւն տուաւ Քրիկէր ծովակալին:

ՇԽԱԽՈՏԻ ՈՒԷՖԻՆ վարչութեան ապրիլի հասոյթը եղաւ 169,000 օսմ. ոսկի:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատունը յառաջիկայ չաբթու Թարապիոյ ամարանոցը պիտի փոխադրուի:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Երէկ առտու Ռուսիոյ մէջ Ս. Նիկոլայի Նշխարներուն փոխադրութեան և Բանկալթիի ռուսական հիւանդանոցին հաստատման տարեդարձին առթիւ, նոյն հիւանդանոցին մատրան մէջ հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեցաւ և գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան: Ներկայ էին ռուսական դեսպանատան ու հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները, հիւանդանոցին բժիշկները եայլն, ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ ռուս գաղթականութեան երեւելիները: Միջերկրականի ռուսական նաւաբաժնին նախորդ հրամանատար Պիբիլէվ ծովակալը, որ երէկ Կ. Պոլիս ժամանած էր Օտեսա երթալու համար, ներկայ գտնուեցաւ իր թիկնապահին հետ: Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը սեղան մը տրուեցաւ ներկաներուն:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԼՈՒՐԵՐ.— Էլ Մոխարամ կ'ըսէ թէ անգլիական Ընկերութիւն մը Սուլտանի կառավարութեան առաջարկեր է երկաթուղի մը չինել Սուաքինէն մինչեւ Պէրպէր: Պէրպէրէն մինչեւ Խարթում եթէ երկաթուղի մը գոյութիւն ունենայ, ուղեւորները և ապրանքները Սուաքինէն ուղղակի Խարթում պիտի երթան, մինչդեռ հիմայ, Սուաքինէն ծովի ճամբով Աղեքսանդրիա կը ղրկուին, անկէ՝ Ասուան՝ երկաթուղիով, Ասուանէն Ուատի-Հալֆա՝ Նեղոսի ճամբով և վերջապէս Ուատի-Հալֆայէն Խարթում՝ երկաթուղիով: Սուտանի կառավարութիւնը մերժեր է այդ առաջարկութիւնները, վասն զի վաճառականները նախամեծար կը համարին Ասուանի ճամբան: Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ Սուտանի կուսակալը կը ջանայ Սուաքինէն Խարթում երկաթուղիի գիծ մը հաստատել չահաւոր պայմաններով:

—Վիէննայի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Թոսուն փաշա, որ Գահիրէ կը գտնուի, մայիս 3ին Խտիվին ներկայացեր է:

—Եգիպտացի ծանօթ երգիչ Ապտուլ-Համուլի որ ընդհանրապէս Ապտուլ անունով ճանչցուած է, վերջերս Գահիրէի մէջ մեռեր է 60 տարեկան:

—Միցուլթիի հելլենական գաղթականութիւնը յանձնաժողով մը կազմեր է եկեղեցի մը չինելու համար. նաեւ քահանայ մը ուզեր է Աղեքսանդրիոյ Յունաց Պատրիարքէն:

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն երկուշաբթի օրուան թուակիրով.— Ռուսիոյ Նիկոլա Բ. կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այս առտու, ռուսական հիւպատոսարանին մատրան մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան: Ներկայ էր ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պահմէթիվ իր բոլոր պաշտօնեաներով:

—Ֆիլիպէի մէջ անցեալ չաբթու կատարուած թաղապետական ընտրութիւններէն Գարավէլովի ու Սթոյլովի կուսակցութիւնները չահեցան՝ յաղթելով Զանքովի կուսակիցներուն:

ՊԱՂՏԱՏԷՆ կը հեռագրեն թէ մինչեւ երեքշաբթի առտու կասկածելի դէպք չէ պատահած և թէ հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է:

ՊԱՍՐԱՅԷՆ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երկուշաբթիէն մինչեւ երեքշաբթի ժանտախտի դէպք չէ պատահած:

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Յունաց Պատրիարքական Տեղապահին, որուն հետ տեսակցեցաւ: Դեսպանին հետ կը գտնուէր Ռուսիոյ դեսպանատան օգնական-անդամ Պ. Կրամմաթօբուլոս:

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ Նահանգին մէջ կառուցուելիք գաւառական ախտի հիւանդանոցներուն չինութիւնը փութացնելու համար, հրամայուեցաւ ելմտական Նախարարութեան չուտով ղրկել այն հէմվալէները որոնք կը վերաբերին կառուցման ծախքերուն՝ 1316 և 1317 տարիներու հաշւոյն:

ԱՊԱԿԻԻ ՍԷՆՏԻՔԱՆ.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, ընդհանուր դատախազը դատ բացած է Պ. Ֆրիտմանի դէմ Կ. Պոլսոյ մէջ ապակիի սէնտիքա մը հաստատած և գիներուն բարձրացմանը պատճառ եղած ըլլալուն համար: Ընդհանուր դատախազը նկատելով որ Պ. Ֆրիտմանի այդ արարքը հանրութեան վնասած է, պատիժ պահանջեց անոր համար, սակայն հարկ դատուեցաւ գիտնալ թէ սէնտիքան կազմուելէն առաջ կամ ետքը ապակիի գինը ո՛րչափ էր: Ուստի գրուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց Նախարարութեան, այդ մասին տեղեկութիւն ուզել Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեկէն:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Առեւտրական և հանրօգուտ չինութեանց Նախարարութիւնը նկատելով որ եգիպտական 1 ու 2 ղրուշնոցներ օսմ. երկիրներու միւս մասերուն 1 ու 2 ղրուշնոցներուն տեղ կը գործածուին և այս միջոցիս օտար դրամներ ալ կան հրապարակի վրայ, և նկատելով որ ժողովուրդը այդ պատճառով կը վնասուի, խնդրեց Բ. Դուռնէն որ հարկ եղածը ի գործ դրուի: Բ. Դուռն ալ ըստ այնմ հրահանգ տուաւ ելմտական Նախարարութեան:

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Աֆղանիստանի Նախկին Էմիր վախճանեալ Տոսթ Մէհմէտ խանի եղբօրորդին Տարը Ղուլամ Մէհմէտ խան Թուզի մեռած ըլլալով, անոր ամսաթոշակը՝ 36,000 ղրուշ՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն, յատկացուեցաւ ընտանիքին որ քսաներկու հոգիէ կը բաղկանայ: Տոսթ Մէհմէտ խան օսմ. կառավարութեան հովանիին տակ մնալով Դամասկոսի մէջ ապրած էր:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան խառն յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով խորհրդակցութիւն կատարեց:

Բ. ԴՐԱՆ կայս. Թէվքի դիւանատան տեսուչ վախճանեալ Թէվֆիգ պէյի աղջկանը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հազար ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ:

ԻԶՄԻՐԷՆ երեքշաբթի օրուան թուակիրով կը հեռագրեն թէ Խապրի և Օպրէճ ռուսական մարտանաւերը նոյն օրը ճամբայ ելեր են դէպ ի Միջերկրական:

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.— Էտախ Գուլէի երկաթուղիի գործարանը ընդարձակելու առթիւ պեղումներ կատարուած ատեն աղօթատեղիի մը հիմերուն նմանող սիւներ և հաստ պատ մը գտնուեր են:

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Խալքի պէյ նաեւ քարտուղար կարգուեցաւ հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր քննիչին:

ՅՈՒՆԱՑ պատրիարքական ընտրութեան մասնակցելու համար Մանաստրըրէն պատուիրակ կարգուած է Քոնսթանթինուբոլիսի արտօնատէր Նիքոլաիտի էֆ.:

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ կուսակալ Էնիս փաշա, նախկը փոխանորդ կարգելով, Ինէպոլը գացեր է քննական պտոյտի համար:

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ գաւառակին Հէնտէք գիւղախումբի իմամները, մուխթարները ու ժողովուրդը, նկատելով որ այդ տեղը Ատաբազարէն 12 ժամ հեռաւորութիւն մը և կարեւոր դիրք մը ունի, ինչպէս նաեւ չորս հազար տուներէ կը բաղկանայ, խնդրեցին Բ. Դուռնէն որ այդ գիւղախումբը գաւառակի վերածուի: Ներքին գործոց Նախարարութիւնը այդ մասին Իզմիթի կառավարչին կարծիքը ուզեց:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ կուսակալութեան օգնական Վալիէրի էֆ. մէկ ամսուան արձակուրդ ստացաւ՝ իր անձնական գործերու կարգադրութեանը մասին Կ. Պոլիս գալու համար:

ԿԱՐԿՈՒՏ.—Ապրիլ 29ին Ակնայ գաւառակին մէջ ու չրջակաները հինգ վայրկեանի չափ կարկուտ տեղալով կէս առ կէս վնասեր է հունձքերուն: Կարկուտի հատերէն չատը հաւկիթի չափ են եղեր:

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— 24 տունէ 99 իսլամ գաղթականներ Իզմիր ղրկուեցան՝ բնակութիւն հաստատելու համար: տունէ 44 իսլամ գաղթականներ Պէօսթէնճէէն Կ. Պոլիս եկան:

ՈՐԲԱՆՈՑԸ.—Կայս. Իրատէի մը համամայն Կ. Պոլսոյ մէջ հաստատուելիք որբանոցին յատակագիծերը պատրաստուած ըլլալով, հիմա յատուկ յանձնաժողով մը ըլլալիք ծախքերուն հաշիւները կը պատրաստէ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ վերատեսչութեան համար, Բ. Դրան դիմացը գտնուած Թոմբուք Տախէսիի գետնին վրայ, շէնք մը պիտի կառուցուի։

ՀԱԼԷՊԻ Տէֆթէրտարը երեք ամսուան արձակուրդ ստացաւ։

ՔԻՐՁԻՐԻ ՉԻՖՄԻՃԷԼԻ նախնական դատարանին անդամ ընտրուեցան Աւետիս էֆ. և Իտարէի ժողովին ալ Րաիֆ էֆ. ու Բարչաճը Յակոբ աղա։ Չեննաս պաշտօնարանը վաւերացուց այդ ընտրութիւնները։

ՑԻՆԷՐԻ Պատրիարքարանին ելմտացոյցի խնդրին որոշումը Պատրիարքական ընտրութենէն ետքը պիտի տրուի։

—Ցունաց Պատրիարքարանին ընտրութեանց կանոնագիրը պիտի բարեփոխուի՝ Պատրիարքական ընտրութենէն ետքը։

—Ցունաց Պատրիարքական Փոխանորդը, երէկ, Տեղապահին անունով, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Սեւ Լեռան դեսպանին։

ՈՒՇԱՔԻ չուկային մէջ պատահած հրդեհը եօթը-ութը հազար ոսկիի վնաս հասուցած է։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, այդ հրդեհէն քսանէ աւելի խանութներ այրեցան։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Ելմտական անցեալ 1316 տարւոյն Կ. Պոլիս բերուած են 1,381,161 ոչխար, գառնուկ, այծ և այլն. նաեւ 33,565 կով, եզ, հորթ, գոմէշ և այլն։ Միանգամայն 3335 ձի, 680 էշ ու ջորի, 352 չուան, 13,990 վանդակ հաւ և այլն, 3,136,724 օխա թիֆթիք, 2,045,677 օխա բուրդ, 2,143,000 օխա մորթ, 1,340,593 օխա ոսկոր, 28 հազար 859 օխա եղջիւր և այլն։

ԻԶՄԻՐԻ շրջակայքը, անցեալ կիրակի, Թղթատարի մը մարմինը գտնուեր է. վրան կայ եղեր 500 ղրուշի նամակադրոշմ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ՉԵՇՄԷԻ ԱՐԿԱԾԸ.— Իզմիրէն երկուշաբթի Թուականով հետեւեալը կը գրեն.

—Ահաւասիկ քանի մը մանրամասնութիւններ այն արկածին համար որ Չէշմէի մէջ պատահեցաւ հարսնիք կատարուող տան մը մէջ.— Հարսնիքին տօնին գիշերն էր՝ Բրնա կինեսի։ Այն միջոցին երբ հարսը՝ ձեռքերնին մոմեր բռնած բազմաթիւ աղջիկներու հետ՝ տան սրահը կը մտնէր, ուր երկու հարիւրի չափ կիներ հաւաքուած էին, տախտակամածը փլաւ և հոն գտնուողները վար գլորեցան։ Արկածը աւելի մեծ պիտի ըլլար, եթէ մոմեր բռնող աղջիկներուն մոմերէն ետքը պատահէր։ Առաջին անգամ օգնութեան փութաց Մուստաֆա անուն մարդ մը որ մէկ քանի կիներ հանեց փլատակներուն տակէն. ուրիշներ ալ անոր օրինակին հետեւեցան։ Տասը Թուրք կիներ, քրիստոնեայ աղջիկ մը և տղայ մը մեռան։ Տասնըհինգ կիներ ալ վիրաւորուեցան։ Փլած տան չուրջը զինուորական շղթայ մը դրուած է՝ որպէս զի գողեր չգողցուին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.— Դամասկոսի լրագիրները կը պատմեն հարիւր քառասունվեց տարեկան մարդու մը գոյութիւնը։ Այդ անձը 1831էն՝ 56 տարեկան եղած ատեն՝ Դամասկոս գացեր և հոն բնակութիւն հաստատեր է։ Երկու անգամ ամուսնացեր և ութսունըհինգ տարեկան եղած ատեն զաւակ մը ունեցեր է։ Ամբողջ կեանքը աշխատութեամբ անցուցած է ապրուստին համար և մինչեւ հիմա առանց գաւազանի կը քալէ և ամէնէն բարձր արմաւենիներուն վրայ կ'ելլէ։ Ֆիզիքական ու մտաւորական կարողութիւնները կատարեալ են. դէմքէն հազիւ յիսուն տարեկան կ'երեւայ։

ՊԱՅԹԱ ԼԻՄԱՆԻ մօտ Գանլը Տէբէի մէջ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, երիտասարդի մը դիակը գտնուած էր՝ գլուխն վիրաւորուած։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած ըլլալով երէկ ձերբակալեց Գանլը Գավազի կողմը նպարավաճառութիւն ընող Բէթրօ անուն անձ մը և դարձեալ նոյն տեղը հովիւ Թանաշ ու Սթիրօ, վասն զի տարօրէն այդ կողմերը կը գտնուէին միշտ և եթէ ոճիրին հեղինակներն ալ չըլլան, գէթ ականատես եղած են։ Դիակը երկու լերան մէջտեղ գտնուած ըլլալով, վկայ մը կարելի չէ եղած գտնել։ Նպարավաճառն ալ ոգելից ըմպելի ծախելուն համար, կ'ենթադրուի թէ սպանեալը անոր խանութը երթալով արբեցած ըլլայ. նպարավաճառը այդ պատճառով ձերբակալուած է։

ՈՃԻՐ ՄԸ.— Երէկ իրիկուն, Պոլսոյ Մահմուտ Փաշայի կողմը, Հասան ու Ալի անուն երկու Պարսիկներ կռուի բռնուեցան։ Առաջինը Հասան դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Ալին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ Ընկերութեան դիւանը կը ծանուցանէ թէ ժողովին սովորական նիստերը մայիս 11/24էն սկսեալ ուրբաթ օրերը պիտի կատարուին կէսօրէն չորսուկէս ժամ ետքը։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ ճիւղերը գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի 14/27 մայիս։

ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՈՐ.—Շըմիզըրի Իւճիւէրսել վաճառատունը կը ծանուցանէ թէ ամառուան եղանակին առթիւ 10 օրուան համար ցուցադրութիւն մը կազմակերպած է, 10/23 մայիս հինգշաբթի օրէն սկսեալ։ Կը բաւէ որ ընթերցողը ակնարկ մը նետէ չորրորդ երեսը հրատարակուած ընթացիկ գիներուն վրայ, համոզուելու համար թէ որքան մեծ ու կարեւոր առիթ մըն է ասիկա։ Մանաւանդ հիմա, ամէն ոք պէտք է օգտուի քաղէ ներկայ առիթէն։ Այս ցուցադրութեան միջոցին, ամէն ապրանք գնող իրաւունք պիտի ունենայ չորս շապիկ գնել, շապիկներու վերջին ցուցադրութեան զեղչուած գիներով։

2—6

SIROP & VIN DUSART

Քանի մը տարիէ ի վեր անարիւնութեամբ կը տառապէի և չէի կրնար կերածս մարսել։ Քիչ ժամանակուան մէջ Sirop ծիւզարի գործածութեամբ ախորժակս բացուեցաւ և ուժս տեղը եկաւ։ Այս օշարակը նաեւ խմցուցի իմ զաւակներէս մէկուն, որ ոսկրաթերութիւն ունէր. քիչ ատենէն այդ հիւանդութեան հետքը ջնջուեցաւ և տղան քաջառողջ է։

Տիկին Լեկրան

REVUE UNIVERSELLE

Թիւ 19, մայիս 11

Լը Սալօն (սօսիէթէ տէ զ'Արթիսթ ֆրանսէ.— լ'Արժ տ'Ալժէրի.— լը չաթօ տը Վալանսէ.— Մուվըման ժէնէրալ. լէ լիվր, քրիթիք, ռոման, խթուար, ռօման, պօ զ'Ար։ 41 պատկերներով զարդարուած է այս թիւը, որ կը ծախուի 50 սանթիմ։

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսէն կը գրեն.—« Յառաջիկայ աշնան Թիֆլիսի մէջ տեղի ունենալիք ցուցահանդէսին մէջ, ինչպէս յայտնի է Կովկասի մամուլին ալ տեղ տրուած է։ Այդ բաժինը կազմակերպելու համար ապրիլ 8ին ժողով գումարուեցաւ Կովկասի գիւղատնտեսական ընկերութեան դահլիճին մէջ. ժողովին ներկայ էին խմբագիրներ, և գրական աշխատաւորներ։ Ժողովը յարմար դատեց թէ այդ բաժինը կազմակերպելու գործը նիւթապէս պաշտպանելու համար, հարկ է մասնակցելու հրաւիրել տեղիս գրավաճառները, տպարանատէրները և տեխնիկական տպագրական գործերով զբաղողները. այնուհետեւ ընտրուեցաւ ցուցահանդէսի այդ բաժինը կազմակերպելու և վարելու մասնախմբի անդամները, որոնց մէջ տեղ ու բաժին ունեցած են ռուսահայ ծանօթ դէմքեր։»

—Բաղէշէն կը գրեն մեզ ապրիլ 26 Թուականով.—«Դպրոցագործութիւնը բաղդի յառաջդիմութիւն կ'ընէ։ Աղջկանց վարժարանին մէջ բեկեկեաններու թիւը ութի հասած է. ուսանող աղջկանց թիւը 20 է, բայց կրնայ 30ի բարձրանալ։ Թաղգլխի մէջ ալ՝ ուր հասակաւոր օրիորդներ և կիներ կ'ուսանին, կը յուսանք որ ընդհուպ բազմացուած արդիւնքը տայ։

«— Տաղիկի համաճարակը սկսած է քաղաքիս մէջ. բարեխնամ կառավարութիւնը՝ առաջքն առնելու համար պատուաստի սկսած է։

«—Կը լսենք որ Մէարիֆէն երեք ուսուցիչներ պիտի յատկացուին Թուրքերէն լեզուն աւանդելու համար հայ վարժարանաց մէջ. մէկը՝ կեդրոնականի, միւսը՝ Խնդրակատարի և երրորդ մըն ալ հայ բողոքականաց։ Արդէն Մէարիֆի Ա. Քարտուղարը Թէվֆիք էֆէնտին սկսած է յաճախել բողոքականաց վարժարանը։

«—Միացեալ վարժարանաց աշակերտներու Բ. վերամսեայ քննութիւնները սկսած են դանդաղօրէն ոչ նուազ դժուարութեամբ. մուհարրէմի անցաւ, խանութները վարձուորուեցան, բայց դեռ եկեղեցիներն ալ չվճարեցին իրենց դպրոցական պարտքերը. այս դեգեւումն ու դանդաղ ընթացքը լաւագոյն ներշնչումներ չեն դպրոցներու միացման գործին յարատեւութեան, ուստի Գեր. Նախագահը և Պատ. Ուսումնական Խորհուրդը կրկնապատկելու են ջանքերնին և ազդուապէս գործելու։»

—Խառն Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Կրօնական Ժողովէն Տ. Գրիգորիս արքեպս. Յովհաննէսեան, Տ. Վահրամ եպիսկ. Մանկունի, Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան, Յովհ. Ա. քահանայ Շահպազեան և Գաբրիէլ Ա. քահանայ Խանճեան։ Իսկ Քաղաքական Ժողովէն Տիգրան էֆ. Եւսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Ալաճեան, Եղիա էֆ. Զայեան, Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան և Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան։ — Քղիի Գաւառ. վարչութիւնը առաջնորդական ընտրութեան տեղեկագիրը ղրկած էր։ Սակայն այս ընտրութիւնը օրինաւորութեան պայմաններուն համաձայն կատարուած չըլլալուն, Ժողովը չեղեալ համարեց զայն և որոշեց որ նոր ընտրութիւն տեղի ունենայ։ — Տիարպէքիրի Առաջն. տեղապահին մէկ յայտագրին վրայ, որոշուեցաւ Առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկել.— Խարբերդի առաջնորդ Պետրոս Վ.ի ներկայութիւնն ի Պոլիս՝ անհրաժեշտ դատուեցաւ վիճակային ինչ ինչ խնդրոց մասին պէտք եղած կարգադրութիւնն ընելու համար, և որոշուեցաւ հեռագրով զինքը Պոլիս հրաւիրել։ — Սամաթիոյ Եէնի Մահալլէի Ս. Յակոբ նորակառոյց եկեղեցւոյ յիշատակարանին ձեւը որոշուեցաւ, և Ս. Նախագահին յանձնուեցաւ պէտք եղածն ի գործ դնել։ — Ժողովը տեղեկացաւ որ Զարօնանցի Նորընտիր առաջնորդ Կորիւն Վ. դեռ չէ գացած իր վիճակը, և Մակար Վ. ետ կը մնայ այն կողմերը. և թէ արդէն Կրօնական Ժողովոյ որոշմամբ հեռագրուած է իրենց կարեւորը, հաստատեց եղած անօրինութիւնը և ըստ այնմ որոշեց որ Կորիւն Վ. անպատճառ ստանձնէ իրեն յանձնուած առաջնորդական պաշտօնը և Մակար Վ. ձեռնթափ ըլլայ գործէ և հեռանայ վիճակէն։ — Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ մէկ քանի յարաբերական խնդիրներով։

—Երէկուան Թերթին մէջ հրատարակուած «Ցանկ Առաջնորդաց» յօդուածին 5րդ հատուածին մէջ անուններուն նոյնութեան պատճառաւ սխալ մը սպրդած էր. Յակոբ Վ.ի հետ քանիցս յիշուած Յովհաննէս Վ.ը տարբեր է Յովհաննէս եպիսկ.էն, որ Պոլսոյ Պատրիարք է եղած և ծանօթ է Թուրուճեի մականունով։

—Վարչական դիւանը երէկուան Խառն Ժողովի նստին ներկայացուց օրակարգին մէջ գտնուած առկախ խնդիրներու մէկ ցանկը, որոնց մասին խորհրդակցութիւն կատարուեցաւ։

—Կրօնական Ժողովի վերջին նիստին մէջ կարդացուեցաւ Ս. Կաթողիկոսին մէկ կոնդակը, որով ամուսնութիւնը կը լուծէ Պոլսեցի Սերոբէ Ունճեանի, որուն կինը ընտանեկան յարկէն հեռանալով՝ ուրիշի մը հետ կը կենակցէր։ Սերոբէ Ունճեան քանիցս դիմում ըրած էր կնոջը՝ իրեն հետ կենակցելու համար, սակայն իր հրաւէրը անպատասխանի մնացած ըլլալով, Կրօնական Ժողովը խնդիրը իր մանրամասնութիւններով տեղեկագրած էր Ս. Կաթողիկոսին, որ այս անգամ կոնդակով մը կը հրամայէ Ժողովին Սերոբէ Ունճեանի ամուսնութիւնը արտօնել, իսկ կինը արգիլել։

—Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր Կրօ. Ժողովին ներկայացուց Ազն. Միքայէլ էֆ. Ճակրեանի կողմէ յոյն ճարտարապետի մը պատրաստել տրուած յատակագիծը։ Կրօնական Ժողովը փափագ յայտնեց որ մատուռը իր նախկին տեղին վրայ կառուցուի և եթէ կարելի է հիմնական մատուռը վերանորոգուի քանի մը հարիւր ոսկի ծախսելով։ Ժողովին այս առաջարկը սա առարկութեան վրայ հիմնուած է թէ մեծ եկեղեցիի մը պէտք չկայ Հիւանդանոցին մէջ և թէ աւելի անհրաժեշտ շինութիւններ կան կատարուելիք այդ հաստատութեան մէջ։ Նոր շինուելիք մատուռին համար 1500 ոսկի ծախք կ'ենթադրուի։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Ուսումնական Խորհուրդը ներկայ յայտարարութեամբ կու գայ հրաւիրել Մայրաքաղաքիս Թաղային վարժարանաց Տեսուչներն և Աւագ-ուսուցիչներն որ բարեհաճին՝ ց'վերջ դպրոցական տարւոյ՝ Խորհրդոյս հաղորդել իրենց վարժարանին բարձրագոյն կարգի այն աշակերտին և աշակերտուհւոյն անունը, որ տարւոյն ընթացքին մէջ թէ՛ վարքով և թէ՛ ուսմամբ ամէնէն աւելի օրինակելի հանդիսացած է։ (ԿՆԻՔ)

8 Մայիս, 1901

ԱԶԴ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴԱՍԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ
ԲԵՐԱՅԻ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

13 Մայիս 1901, ժամ 1 $1/2$—4 (Ը. Ե.)

Բացումն դասախօսութեանց Ուսումնական Խորհրդէն

ԴԱՍԱԽՕՍՔ

1. ՌՈՒԹԷՆՈՍ ԷՖ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ (Շարունակութիւն Հոգեբանական Մանկավարժական դասուց)
2. ՍՏԵՓԱՆ ԷՖ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ (Ակնարկ մը օսմանեան հին և նոր մատենագրութեան վրայ) (Կցիլ)

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս դը Քոնսթանթինոբլ)

ԿՈԼՈՒԽՈՎՍՔԻ ԿՈՄՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 22 մայիս.— Աւստրիո-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը իր տեղեկագիրը կարդաց հունգարական պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովին առջեւ։ Նախ սկսաւ նկարագրել Չինու կացութիւնը։ Յարեց թէ Աւստրիա-Հունգարիա, իբրեւ մեծ տէրութիւն, իր պարտականութեանց պահանջմամբ մասնակցած է տէրութեանց հաւաքական գործին։ Պատճառաբանեց այն սահմանները զորս Աւստրիա-Հունգարիա այդ հաւաքական գործին մէջ իրեն համար որոշած է, այն անհրաժեշտ պէտքին բերմամբ որ կայ տէրութեան զօրութիւնները անաղարտ պահելու համար՝ երբ աւելի կարեւոր ու անհատական շահեր խնդրոյ տակ ըլլան։ Կոլուխովսքի կոմսը յարեց.— «Առաջուընէ բոլորովին դուրս ձգուած էր՝ վերոյիշեալ հաւաքական գործունէութիւնը՝ գաղթային քաղաքականութեան մը ի նպաստ շահագործելու գաղափարը։ Գալով Եւրոպայի քաղաքական կացութեան, կարգ մը անհաճոյ նշաններու պատճառաւ անկարելի է շատ վստահելի հետեւանքներ հանել անցեալ տարիներու դէպքերուն՝ ապագային հանդարտօրէն զարգանալէն։ Թէեւ Աւստրիոյ—Հունգարիոյ և Ռուսիոյ բարեկամական համաձայնութիւնը խիստ Թանկագին երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ՝ աւստրիառուսական յարաբերութեանց [illegible] վտանգաւոր կարգ մը դէպքերու հակահարուածին դէմ, սակայն այդ համաձայնութիւնը, հակառակ իր պայմանցեալ ազդեցիկ հանգամանքին, չի կրնար համայնաբույժ դեղ մը նկատուիլ ամէն տեսակ անակնկալներու դէմ։ Կարգ մը նշաններ կը յորդորեն նաեւ զգոյշ կենալ։ Աւստրիա-Հունգարիա որ և է հողային շահ ձեռք բերելու Թեկնածու չըլլալով, չի կրնար հանդուրժել որ իրաւ արդի կացութեան դէմ որ և է ձեռնարկ ըլլայ. նաեւ Թող պիտի չտայ իր կենսական շահերուն վնասելու հանգամանք ունեցող փոփոխութիւններ։ Ասիկա միշտ ամէնէն գլխաւոր կէտը պիտի ըլլայ Աւստրիոյ Հունգարիոյ քաղաքականութեան. նաեւ Աւստրիա-Հունգարիա պիտի չվարանի հարկ եղած կորովով ընդդիմանալ այս կամ այն նպաստաւորելու համար ըլլալիք փորձերուն, և այդ քաղաքականութիւնը այդ մասին որ և է կասկածի տեղի չի թողուր։ Պուլկարիա հիմա ուղիղ ընթացք մը կը հետեւի։ Գալով Սերպիոյ, Աւստրիա-Հունգարիա ուրիշ բան չի կրնար ընել եթէ ոչ լաւագոյն յաջողութիւնը մաղթել անոր հիմնական նոր օրէնքին և ըրած ջանքերուն, այն յուսով որ այդ ամէնքը պիտի օգնեն փարատելու այն տեսակ դէպքեր որոնք կրնան վնասել երկու երկիրներու բարեկամ յարաբերութեանց։ Թուրքօ-հելլէն առեւտրական դաշնադրութեան կարգադրութիւնը գոհացուցիչ պարագայ մըն է՝ իբրեւ ընդհանուր խաղաղութեան ծառայող երաշխաւորութիւն մը։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քաղաքականութիւնը իր ընթացքը կը շարունակէ սերտ յարաբերութիւններ ունենալով իր դաշնակիցներուն հետ, մշտական հետ զուգակշիռ ընթանալով, և վստահ ըլլալով միւս տէրութեանց և մանաւանդ՝ իր դրացիին՝ Ռուսիոյ հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ։ Վստահ եմ թէ այս հիմը որուն փորձը լաւ արդիւնքներ տուած է, անփոփոխ պիտի պահուի նաեւ ապագային մէջ»։

Կոլուխովսքի կոմսը յարեց թէ պէտք է ջանքեր ընել, որպէս զի քաղաքական դաշնակցութեանց խնդիրը ուղղակի յարաբերութիւն ունենայ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեանց հետ։ Համոզուած յայտնեց թէ Գերմանիոյ ու Իտալիոյ հետ կատարուած բանակցութիւնները պատահական վէճերու մասին արդար կարգադրութիւն մը առաջ պիտի բերեն։ «Երեքեակ Դաշնակցութեան համար առաւելութիւնները, յարեց Կոլուխովսքի կոմսը, այնքան յայտնի են զորս կարելի չէ ժխտել։ Պատասխանատու և վարիչ շրջանակները ո՛չ մեր երկրին մէջ և ոչ ուրիշ տեղ պիտի չընդունին այն վտանգաւոր տեսութիւնը որ պետական պատճառով առաջ եկած պահանջումները սորբագրելով նիւթական նկատումներու, կ'ուզէ որ քաղաքային դաշնակցութիւնները կախում ունենան առեւտրական խնդիրներու արդիւնքէն։ Ուրեմն պէտք է այդ տեսակ շարժումներու դէմ մաքառիլ, լուսաւորելով հանրային կարծիքը։ Բոլոր դաշնակիցներուն հետ բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածենք՝ խաղաղութեան պահպանման օգտին համար։ Կը յուսամ որ պատեհ առեն կարծիքներու փոխանակութիւնը և փոխադարձ շահերու արդարութեամբ նկատողութեան առնուիլը, ինչ որ յաջողութեամբ պատացուեցաւ Չինու մէջ, ապագային համար ալ միեւնոյն արդիւնքը ունենայ»։ Կոմս Կոլուխովսքի, իր տեղեկագրին ընթերցումը շարունակելով, յայտարարեց թէ Ռուսիոյ հետ եղած կարգադրութեան մասին կը կրկնէ թէ չորս տարի առաջ կարծեաց փոխանակութիւն մը եղած է Բետերսպուրկի մէջ, որ կ'ապացուցանէ թէ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ Հունգարիոյ միջեւ չկայ այնպիսի վէճ մը, որ բարեկամաբար և երկու կողմէ ցոյց տրուած լաւ տրամադրութիւններով չկարգադրուի, փոխադարձ գոհունակութիւն պատճառելով։ Այս կարգադրութեան համաձայն, համակարծիք գտնուած են թէ այն ամէն խնդրի մէջ ուր համաձայնութեան մը պէտքը ներկայանայ, կարելի եղածին չափ համապատասխանելով ամենուն արդար շահերուն, որ և է գէշ ազդեցութիւն մը ի գործ չդրուի աւստրիառուս յարաբերութեանց վրայ։ Երբեք խնդիր չէ եղած բացաձայն դաշնագրի մը կամ դաշնակցութեան մը համար, այլ նախարարը շահերու [illegible] կարծեցեալ բաժանման դէմ խօսած է միշտ, նկատելով որ այդպիսի ընթացք մը աւելի պիտի չնպաստէ վէճի պատճառ եղող կէտերը։ Երկու տէրութեանց ջանքերը կը հետամտին սա հաւաքական նպատակին, այն է կարգ մը կառավարութեանց ինքնօրինութիւնը պահպանել և թողուլ զանոնք որպէս զի իրենց ներքին գործերու կարգադրութեամբ զբաղին։ Աւստրիական պատուիրակութեան արտաքին գործոց յանձնաժողովը ջերմագին հաւանութեամբ ընդունեց Կոլուխովսքի կոմսին տեղեկագիրը, մանաւանդ այն հատուածը, որ կը պախարակէ այն աւանդական խօսքը թէ Աւստրիա-Հունգարիա [illegible] նպատակ մը կը հետամտի։ Երեքեակ Դաշնակցութեան, ինչպէս նաեւ առեւտրական խնդիրները քաղաքական դաշնակցութիւններէն կախում ունենալու տեսութիւնը դատապարտող հատուածը ծափահարուեցաւ։ Յանձնաժողովը բաց ի երկու ձայնէն միաձայնութեամբ ընդունեց արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցը և իր հաւանութիւնը յայտնեց արտաքին քաղաքականութեան նկատմամբ և իր վստահութիւնը՝ նախարարութեան։ Պատուիրակութեան նաւային յանձնաժողովը ամբողջութեամբ ընդունեց ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցը և իր վստահութիւնը յայտնեց ծովակալ տը Սբաունի։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Բէքինէն Լոքալ Անձայկըրի ուղղուած հեռագիր մը նայելով գերման երրորդ զօրագունդէն երկու գումարտակ կռիւ մը ունեցեր են Պոքսըրներուն հետ, որոնք Լիու զօրավարին կողմէ կը հալածուէին։

ՆԱՒԱՐՇԱՒ

ՍԱՈՒԹԷՄՓԹԸՆ.— Այսօրուան նաւարշաւին առթիւ, բոլոր զբօսանաւերը, ի մէջ այլոց Թագաւորինը վնասուեցան փոթորիկէն։ Թագաւորը հազիւ կրցաւ ցամաք ելլել։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԱԼԺԵՐԻԱ

ՓԱՐԻԶ, 22 մայիս.— Պ. Ռէվուալ վերջնապէս ընդունեց Ալժէրիոյ կուսակալութեան պաշտօնը, բայց Բուզէի խնդիրը չկարգադրած Թանժէրէն պիտի չմեկնի։

ԹՈՆՔԻՆ

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսական կառավարութեան ստացած լուրերուն նայելով, Թոնքինի մէջ անդորրութիւնը բոլորովին վերահաստատուած է։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱԴՐԻՏ.—Սպանիոյ զանազան կողմերէ առնուած տեղեկագիրները նայելով, կուսակցական շարժումները կը շիջանին, մանաւանդ Գաթալոնիայի մէջ։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԸՐԹՍ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Ռոպըրթս բաւական ծանր հիւանդ է։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

ՓԱՐԻԶ.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ Վէնէզուէլլայի կառավարութիւնը չուզեր վերսկսիլ Ֆրանսայի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւնները, որոնք 1895էն ի վեր խզուած են։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Վալտէրսէ մարէշալը Բէքինէն կը հեռագրէ թէ ծանուցեր է չինական պատուիրակներուն որ գերման զինուորները Չինէն պիտի մեկնին, չինական արքունիքը Բէքին դառնալէն ետքը։ Մարէշալը տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Չինու կայսեր հետ։

ՍՈՄԱԼԻՆԵՐԸ

ԶԱՆԶԻՊԱՐ.— Օկատէնի Սոմալիններուն ցեղապետը վար դրուած է անգլիական մարտանաւի մը մէջ։ Արշաւանքին մասնակցող հնդիկ զինուորները յունիսին իրենց տեղերը պիտի դառնան, բայց սուտանցի զինուորները Բիսմաուեւ պիտի մնան, մինչեւ որ հատուցումը վճարուի։ Ի հարկին ցոյց մըն ալ պիտի ընեն՝ Սոմալինները սարսելու, որպէս զի հատուցումը վճարեն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.— Վիլհէլմ կայսրը նամակ մը ուղղելով Էտուարտ Թագաւորին, ծանուցեր է թէ աշնան նորէն Անգլիա պիտի այցելէ։ Կը կարծուի թէ այդ այցելութիւնը զուտ մտերմական հանգամանք պիտի ունենայ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՒՐԷՆՍՕ-ՄԱՐՔԻԶ.— Ֆուրուրօֆ տպարանէն հրդեհ ծագելով այրեցաւ նաեւ գանձային պաշտօնարանը՝ ամբողջ պաշտօնաթուղթերովը. նաեւ ռազմական իրեղէններու մթերանոցը. հանրօգուտ շինութեանց գրասենեակները ազատեցան։

ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—1901 փետրուար 9ի մարդահամարի արդիւնքէն կ'երեւայ թէ ամբողջ Իտալիոյ բնակիչներուն թիւն է 32,449,754, որով 1881էն կատարուած մարդահամարէն չորս միլիոն աւելի եղած է։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Համարժէման տօնին առթիւ Ղալաթիոյ Սակարանը այսօր գոց է և հետեւաբար եւրոպական Սակարանը միայն կը հրատարակենք։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ. 22 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		91	06
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		49	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.		24	63
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.		24	56
Օսմանեան Պանքա		19	25
Թուրքական 1890		100	50
Հելլենական 5%		39	50
» Մոնոփոլ		43	—
Պուլկարական 1888		83	50
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		105	12
Տոմէնեալ		105	50
Թրանսվալ		4	37
Այտըն երկաթուղի		13	—
[illegible]		25	360

ՓԱՐԻԶ. 22 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3%		101	50
» » 3½%		101	60
Օսմ. Փոնտ. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	50
) գոց.	»	—	—
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	27	97
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	556	—
Օսմանիէ	»	470	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. [illegible]	»	520	—
Օսմ. Ռէժի	»	328	—
Էժիբսիէն Թիւրք 4%		497	—
Քրէտի Լիոնէ		1050	—
Իտալական Ռանթ	»	98	80
Սպանիական արտաքին	»	71	55
Թրանսվալ	»	93	25
Ճէք Լոնտոնի վրայ	»	25	155
[illegible]	»	3	—

ՎԻԷՆՆԱ, 22 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	108	20
Օսմ. Ռէժի	»	295	—

ՊԷՐԼԻՆ, 22 Մայիս

Ռուպլի	»	216	25
Ռումէլիի երկաթուղի	»	113	20
Անատ. երկթ. պարտամուրհ.	»	101	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260

ՊՐՈՒՍԷԼ, 22 Մայիս

Օսմ. Փոնտ. սէրի Դ.		24	75
Ռումէլիի երկաթուղի		114	25

ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ

Կը փափաքի՞ք հարսանեաց փայլը աւելցնող մոմեր ունենալ։ Եթէ այո՛, ուրիշ տեղ երթալէ առաջ հաճեցէք անգամ մը այցելել

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Մահմուտ Փաշա,
Գամանտօ խանի տակ, 86

Ուր պատրաստ կը գտնուին և կը պատրաստուին մինչեւ հիմա տեսնուածներէն բոլորովին նոր ու սիրուն ձեւով հարսի մոմեր, վայելուչ զարդարանքով։

Յիշեալ վաճառատունը որ կրնայ մրցիլ ուրիշ ամէն խանութի հետ, իր յաճախորդները կը գոհացնէ.

1. Տեսակի ճոխութեամբ,
2. Յանձնարարութեանց փութով և խղճմտօրէն կատարուելովը,
3. Գիներու զգալի զեղչով։

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ մկրտութեան հագուստներ, հարսանեկան քօղքեր, կոլանքներ, անցուկ գլխարկի ծաղիկ, փեսուր, էկրեդ, տերեւ, պրոշէ, սանրեկ, ֆոռսէլա, բաստմանդրի, Ֆիշիւ, ֆորուէ ևլն, որք կը վաճառուին մեծաքանակ և փոքրաքանակ անմրցելի աժան գիներով։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը ու գոհ պիտի մնաք։ 341

ԱՐԻՍ եւ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

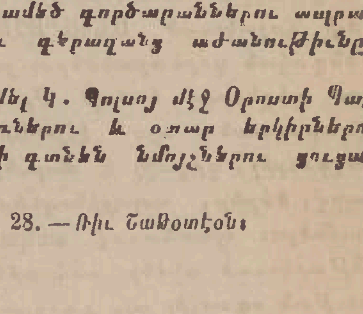

Առաւելագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ՓԱՐԻԶ.— Գ. Գ. Լաքաւիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՐՏՕ.— Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Գ. Մ. Դալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Գ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Կէւռօն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Գ. Հայնրիխ Վառնրնկ.
ՍԷ ԱՆԻԿ.— Գ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՒՊ.— Գ. Մ. Քախուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Գ. Ֆրանքէլ Նիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Գէորգեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Սրիս Կ. Ինճիճեան.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաբէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎԻՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՊԵԽԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նըրամաշկերը կ'ամրացնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմըրցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. շիշ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը անխորժելի է և հետաքրքրութիւնը կ'արգիլէ։ Աստիճանական այլ սաղդ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտազբաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer. ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է շիշը երերցնել և փոքր սպունգով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները. Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էտմընտ Բարուլնա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի գծին մօտ, Թիւ 95—96։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԳԱՐԼՕ ԱՀՆԱՄԵԱՆ

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Նաեւ կաղերու համար պատրաստուած

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 103

ՈՍԹԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լէոան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ.» Մեծագոյն գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրօֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և գեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութիւններէն։ Կը ծախուի Պասապեանի, Բիւջիւքեանի, Մէջիքեանի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527   18—52

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

10/23 մայիսէն սկսեալ մինչեւ 19/1 յունիս, շաբաթ օր

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԸՐՍԷԼ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

399, Բէյօ Մեծ փողոց, 399

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆ

Բուրդէ ճերմակ ժիլէններ, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, կէս թեզանիքով	17 ղշ.
Բուրդէ ճերմակ ժիլէններ, անկծկելի, այրերու համար թեզանիքով	20 »
Բուրդէ գորշ ժիլէններ, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, կէս թեզանիքով	17 »
Բուրդէ գորշ ժիլէններ, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, թեզանիքով	20 »
Բուրդէ գորշ քալըսօն, անկծկելի, կարանթի, այրերու համար, կէս թեզանիքով	20 »
Ժիլէններ սպանիական բուրդէ. կարանթի, այրերու համար, թեզանիքով	23 »
Քալըսօններ սպանիական բուրդէ, կարանթի, այրերու համար	27 »
Գծաւոր ծովու զգեստներ, նորաձեւ գոյներով, կար. այր. հմր. (ժիլէ և քալըսօն)	32 »
Գծաւոր ծովու զգեստ. ընտիր մետաքսէ, նորձեւ գոյն. այր. հմր. (ժիլէ և քալըսօն)	57 »
Գծաւոր ծովու զգեստ. Ֆիլ էքրիւէ, նորաձեւ գոյն. այր. հմր. (ժիլէ և քալըսօն)	26 »
Ճերմակ բուրդէ ժիլէններ. անկծկելի, կարանթի. կիներու համար,	15 »
Գծաւոր բուրդէ ժիլէններ, անկծկելի, կարանթի, կիներու համար,	17 »

Նաեւ ժիլէններու, քալըսօններու և գուլպաներու հոյս մթերք մը կը գտնուի։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԿԱՆԽԻԿ ԵՆ

Ա Ն Ք Ռ Ը

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 168,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ

ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Ստամպոլ Ապուս Էֆէնտի խան

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ՏՈՔԹՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սէթէ տը Բերա. Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարանին [illegible]։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի   490

HUILE DE HOGG

ՄՕՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մօրու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր միրկարար ազդեցութիւնները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէլէ-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, [illegible] բառնական ամէն շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիրօն տէ Ֆարմաքիան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քաստիլիոն Բարիզ։

ԹԻ ԿՐԵՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան պահեստագումարը 31 դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններու և այլն 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենսաթոշակ, ևլն.

362, 858,507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 պոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԸՐՏ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալալէմճի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվըրփուլ է [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12953	Վէրլա	2229
Քամպանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիպրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աւրանիա	7389	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] փողոց։ 255

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտական բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորով
- 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրութեամբ, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ինդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՛Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նանենի զարեջրատան վրայի յարկը, եկեղ Զըպուքճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն, ցաւով գիմելու եւ բուժուած վերադառնալու [illegible]։

Նորաձեւ եղանակով, [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն [illegible], ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն [illegible]։

Բերնի հիւանդութեանց [illegible] ատամնաց ցաւի [illegible]։

Ս. Գ. [illegible] (մինչեւ կէս օր) [illegible] (մինչեւ կէս գիշեր) [illegible]։

Ծանօթ.—[illegible] 11   187

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Շ. 8 21 Օտեսա ժամը 4էն [illegible]
Կ. 9 22 [illegible]
Եշ. 10 23 Օտեսա ժամը 10էն [illegible]
Եշ. 10 23 [illegible]
Ուր. 11/24 Օտեսա ժամը 4էն [illegible]

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահաղբիւր մըն է։

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ   ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՒ—ՀՕՄ

Ստացած է մեծ ... և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահճէգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիլիվրի, Աֆիոն-Գարահիսարի եւ ն.ի մէջ։ 575

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	1497	Հիւկօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէփփօ	3607	Տօնկօ	2908	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2278	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Տուրօ	895	[illegible]	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արիօսթօ	2377	[illegible]	4211	Հիտալկօ	1531	[illegible]	3557	Սիլվիօ	1198
Բայարտօ	1822	[illegible]	987	[illegible]	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1200
Բօրօտինօ	1264	[illegible]	2383	Հօրաթիօ	2600	Մոնթէպէլլօ	1785	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	[illegible]	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1544
Կաիրօ	841	[illegible]	504	[illegible]	2354	Նէրօ	1083	[illegible]	3337
[illegible]	4431	[illegible]	2454	[illegible]	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1479
Կէլսօ	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1080	Օթէլլօ	4086	[illegible]	487
Կալիփսօ	1887	[illegible]	1341	[illegible]	1058	Օրլանտօ	1535	[illegible]	2429
Կամէօ	1244	[illegible]	954	[illegible]	2307	Փալէրմօ	1687	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	[illegible]	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	[illegible]	849	Լէօ	1058	[illegible]	2239	[illegible]	2896
Սիսէրօ	1834	[illegible]	4582	Լէփանթօ	2372	[illegible]	1663	[illegible]	1850
Կլիօ	2687	[illegible]	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Կոլօրատօ	4235	[illegible]	1243	Լորէնզօ	2121	Ռոմէօ	1789		

Օրէլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Դիմել առ գործակալս [illegible]
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա   377

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Մայիս 27ին Միեկրէկի, Անատոլ. եզերքէն
[illegible]
Մայիս 28ին Միեկրէկի, ուղ. Մարսիլիա։
[illegible]
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին [illegible]
518   Փ. [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վինիֆրէտեան	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
Լանքաստրեան	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2028
[illegible]	5700	[illegible]	808
[illegible]	5700	[illegible]	808
[illegible]	5700	[illegible]	800
[illegible]	3500		

[illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ [illegible]
Ղալաթիա, [illegible]
600

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ, [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3400
[illegible]	3000	[illegible]	3350
[illegible]	1000	[illegible]	3258
[illegible]	3000	[illegible]	3000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2600	[illegible]	1500

Դիմել առ Տ. Վ. ՎԻՒԹԸԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194   31, [illegible] Լիվըրփուլ

Արտօնատէր [illegible]